

JUTRI BO V BREŽICAH ZBOROVANJE AKTIVOV MLADIH ZADRUŽNIKOV

Kmečka mladina se vedno bolj izobražuje v aktivih mladih zadruženikov

V našem okraju imamo 15 aktivov mladih zadruženikov, torej že pri polovici vseh zadrug. Ti aktivni so vključeni tudi v tekmovalne, ki ga je razpisala Okrajna zadruga zveza. Obenem so v teku priprave za teoretičen del programa, ki se bo razvijal v obliki kmetijsko-gospodarskih šol, kmetijskih in gospodarskih tečajev in krajskih seminarjev.

Prvi aktivni so že vplačali svoje deleže pri kmetijskih zadrugah, ki znašajo okrog 25 odst. od deležev ostalih članov.

Zanimanje za ustanovitev ak-

tivna mladih zadruženikov močno narašča, posebno tam, kjer je v bližini dober aktiv, ki je pokazal svojo prizadevnost. Tako je večina aktivov imela zadnje čase tudi tekme koscev in žanjic. Teh tekem se je udeležilo presenetljivo veliko število odraslih. Tako je bilo na primer pri tekmovalstvu koscev in žanjic v Kapelah nad 1200 gledalcev.

Zadnje čase že zbirajo aktivni mladih zadruženikov prigrasitve za zimsko izobraževanje. Nekateri izmed aktivov imajo že preko 30 prigrasnic (Pišce, Petice in Kapele). Imajo pa tudi vse

prilagojene za ureditev skupnega poskusnega zemljišča, kjer bodo skupno z zadrugami in šolsko mladino zemljišče intenzivneje izkoriščali. V ostalih primerih pa se poslužujejo šolskih vrtov, kjer imajo urejene skupne sortimente trav in sadnih dreves.

Jutri se bodo zbrali aktivni mladih zadruženikov v Brežicah. Dopoldne bo ob devetih sprejeli skozi mesto in nazaj do Črnca, kjer bo okrajno tekmovalstvo v kosnji. Vsak aktiv bo dal ekipo treh članov. Popoldne bo razglasil rezultate tekmovalstva ter širše

politično zborovanje mladine. Nato bo sledil kulturni spored, ki ga bodo dali aktivni sami. —

Sprejem rojakov v Trbovljah in Zagorju

V razgovoru, ki sta ga našim izseljencem priredila pododbor SIM v Trbovljah in Zagorju, so rojaki povedali, da bodo tudi prihodnje leto prišli na obisk v stare kraje.

Kar prehitelo jim je minil čas bivanja med nami. Mnogi bi radi še ostali, pa kaj ko jih kličejo svojci in nestrpno pričakujejo, da jim bodo pripovedovali svoja doživljanja iz obiska v stari domovini.

V revirjih so naši rojaki tudi letos imeli priložnost videti vse tisto, kar jih je najbolj zanimalo. Pododbor SIM sta jim radi volje razkazala vse objekte in turistične zanimivosti. Ob pomembnih pa so še bolj spoznali stvarnost naše domovine in se prepričali, da vlagamo ogromno truda v naše delo.

Za zaključek bivanja v naših krajih sta pododbor SIM priredila rojakom na obisku v Trbovljah in Zagorju majhen sprejem, na katerem so še enkrat povedali svoje vtise in se pogovorili o tisočih stvareh, ki jih zanimajo.

V Trbovljah je odbor priredil rojakom sprejem v dvorani »Svobode II«, v Zagorju pa v hotelu »Kuma«. V Trbovljah so

skupine delavskega društva rojakom prikazale tudi kratek kulturni program. Razen predsednika pododborja pa jih je pozdravil še tajnik občinskega ljudskega odbora.

V Zagorju so se malone vsi rojaki odzvali povabilu. V večernem razgovoru so se pomerili o vtisih in že tudi o prihodnjem obisku. Sodiijo, da bodo prihodnje poletje še v večjem številu lahko obiskali stare kraje in spet preživeli štiri tedne v svojih rojstnih krajih.

Rojaki so bili menda najbolj

veseli neštetihi kulturnih in drugih prireditev, ki so se vrstile v dneh njihovega bivanja med nami. Na splošno so jim najbolj ugajale dramske in pevске prireditve, pa tudi med športniki so se kar lepo počutili.

Prav gotovo so z letošnjih počitnic v stari domovini odnesli nešteto lepih doživetij in spominov, mi pa jim želimo, da bi tudi iz svoje nove domovine ohranili kar največ slikovnih spominov. Prihodnje leto pa spet nasvidenje! (v)

Pogled na Zidani most — pomembno železniško križišče Zasavja

S 6. seje sveta za gospodarstvo občine Zagorje

Posebna komisija bo pregledala

ZAGORSKE GOSTINSKE OBRATE — PREGLED IZOPOLNJEVANJA SKLEPOV

Svet za gospodarstvo občine Zagorje je imel doslej že šest sorazmerno plodnih sej. Malone vse so bile namenjene dvigovanju in razvoju gospodarstva občine Zagorje. Seve pa so odborniki na dosedanjih sejah razpravljali tudi o drugih perečih problemih, o katerih je kazno, da bodo kljub temu še precej časa na dnevnem redu.

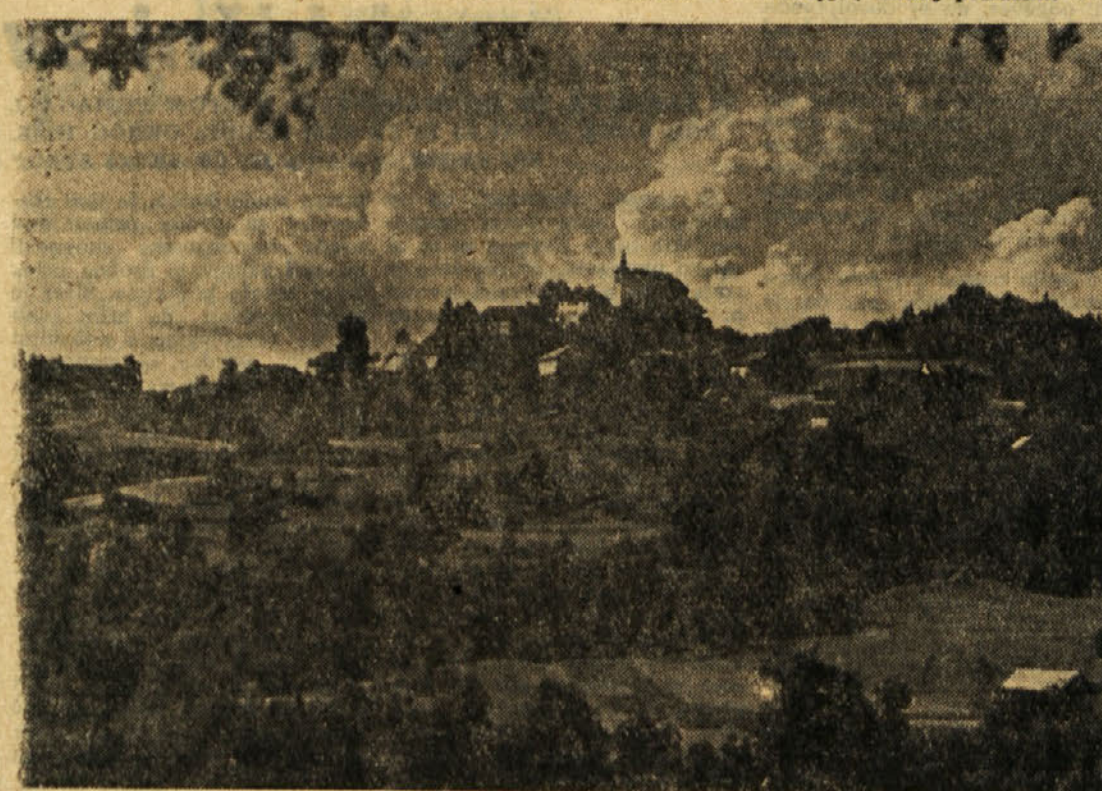
Ze nekajkrat smo pisali, da je svet razpravljajal o potrebi ustanovitve raznih uslužnostnih obratov, predvsem takih, ki bi zelo pripomogli k povečanju družbenega dohodka in seve takih, brez katerih ni dandanes nobeno slovensko mesto.

V bližnji bodočnosti se nekaj takih obratov sicer obeta, ostali pa bodo ustanovljeni, čim bo na razpolago potreben prostor. Na zadnji seji so odborniki razen drugih zadev izvolili oziroma postavili posebno komisijo, ki bo pregledala, če so uprave posameznih gostiln izpolnile odločbe o izboljšanju načina poslovanja, ki so jih dobile od prejšnje komisije.

Ze pred meseci ustanovljena komisija je, kot nam je znano, pregledala malone vsa gostišča v območju zagorske občine. Iz ta je na podlagi podrobnih opazovanj izdala tudi potrebne odločbe, ki bi jih morale gostilne že izpolniti. Izgleda pa, da nekateri gostišča niso vzela resno odredbo komisije. Zavoljo tega bo nova komisija bržkone že kmalu ugotovila dejanske re-

zultate, o katerih bomo še poročali.

Odborniki so na tej seji pregledali še sklepe zadnjih sej in ugotovili, da jih je večidel izpolnjenih. (v)

Tudi v Podkumu so mnogi ljubitelji zasavskih vrhov našli prijeten oddih in lep razgled

Spored prireditev v Radečah

v času občinskega praznika

Sobota, 1. septembra 1956: ob 20. uri Telovadna akademija TVD »Partizan« Radeče.

Nedelja, 2. septembra 1956: ob 16.30 Javni telovadni nastop TVD »Partizan« Radeče.

Ponedeljek, 3. septembra 1956: ob 19. uri Mladinska akademija LMS Radeče.

Torek, 4. septembra 1956: ob 19. uri Koncert železničarske godbe Zidani most.

Četrtek, 6. septembra 1956: ob 19. uri Promenadni koncert. Igra godba DPD Svoboda Radeče. Ob 20. uri Gasilska sektorska vaja PGD Radeče.

Petek, 7. septembra 1956: ob 20. uri Razvitje prapora DPD Svoboda Radeče. — Braiko Kreft: Velika puntarija. Igra Mestno gledališče Radeče.

Sobota, 8. septembra 1956: ob 8. uri Odkritje spominske plošče Petru Knezu. — LT Avto-moto društvo Radeče. Ob 10. uri Sportne igre. Ob 15. uri Pester nogometni spored s tekmo Stari — Mladi. SD Radeče. Ob 20. uri Baklada na Savi, LT Kajakaški klub Radeče.

Nedelja, 9. septembra 1956: ob 6. uri Budnica. Ob 8. uri Slavnostna seja občinskega ljudskega odbora. Ob 9. uri Povorka. Ob 10. uri Slavnostno zborovanje na trgu. Ob 11. uri Otvoritev gasilskega doma PGD Radeče. — Popoldne ljudsko razjanje.

IV. ZLET TABORNIKOV SLOVENIJE V KUMROVCU

Veličastna parada mladih sil

TABORNIKI IZ VSE SLOVENIJE SO SE ZBRALI — MED GOSTI SERGEJ KRAIGHER, DR. JOŽE POTRČ, GENERALMAJOR VUJOČIČ — NA PRIREDITVI JE SODELOVALA TUDI MLADINSKA GODBA »SVOBODE« TRBOVLJE II.

Preko kozjanskih hribov je mogočno donela v minulih dneh pesem borcev Kozjanskega bataljona. »Bohor je vstal — Bohor žari!« je odmevalo po Bohorju, Volušu in Drenovcu, po vaseh in zaselkih, po katerih so se kretali taborniki Slovenije na svojem pohodu v Kumrovec.

Med taborniki na pohodu so bili tudi taborniki iz našega okraja. Zleta so se v velikem številu udeležili trboveljski in hrastniški taborniki, pa tudi ostali. Medtem ko so taborniki odrinili na pot že nekaj dni prej, je mladinska godba »Svobode-Trbovlje II« odšla v Kumrovec preteklo soboto, kjer je bila gost tabornikov.

Lep je bil pogled na Kumrovec in na taborišče, kjer je bilo postavljeno preko 300 šotorov. V nedeljo je bilo v Kumrovcu vse živo in pisano. Taborniška parada skozi vase, enote z zastavami, godba. Med njimi častni gostje: Sergej Kraigher, starešina Zveze tabornikov Jugoslavije, dr. Jože Potrč, starešina slovenskih tabornikov, generalmajor Vujočič, ki je zastopal pokrovitelja zleta, generala Nikola Karanovića in drugi — vsi so se zbrali na slavnostnem prostoru. Po odigranju himne je starešina zleta Martin Ambrožič pozdravil vse goste in začel s slavnostjo. Gostje so

čestitali tabornikom k uspešemu zletu in dobri organizaciji, posebej pa so čestitali odredom, ki so s partizanskim pohodom do Kumrovcu uresničili enega izmed svojih namenov — vzgajati tabornike po tradiciji naših hrabrih borcev.

Z zleta so poslali pozdrave tovarišu Titu, zmagovalci v taborniškem mnogoboju pa so prejeli pokale in diplome. Preteklo soboto so v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču odprli drugo poveljno mednarodno razstavo vin. Razstavo je odprl član Zveznega izvršnega sveta dr. Marjan Breclj, slav-

glavnem zgolj kvalitetna vina. Posebna ocenjevalna komisija je ocenila vsa vina in dodelila našim pridelovalcem kar 217 medalj. To pa je največji dokaz, da so naša vina resnično

našni otvoritvi pa je prisostvovalo nad 300 povabljenih gostov, med njimi tudi zastopniki vinskih trgovin iz inozemstva.

Na letošnji razstavi sodeluje skupno z Jugoslavijo kar devetnajst držav, s skupno 430 vzorci. Naši domači pridelovalci razstavljajo kar 282 vzorcev, v

kvalitetna in da je zavoljo tega dolžnost vseh pridelovalcev, da sloves svojih vin ponesejo še v druge države, s katerimi imamo trgovinske stike.

Razstava je zelo okusno urejena, zato bo prav, da si jo ogleda kar največ ljudi. (v)

PRIPRAVE ZA UDELEŽBO NA PROSLAVI 20-LETNICE TEKSTILNE STAVKE

Iz Zasavja pričakujejo veliko udeležencev

Tudi v našem okraju so pričeli s pripravi za čim večjo udeležbo na proslavi 20. obletnice velike tekstilne stavke v Sloveniji.

Okrajni štab, ki se je nedavno formiral v ta namen na skupnem posvetu z okrajnim odborom SZDL in okrajnim sindikalnim svetom, je že zasedal in predvidel, da bi se iz trboveljskega okraja udeležilo te

slovesnosti okrog 1000 ljudi, največ pa iz naših rudarskih centrov.

Pri vseh občinskih sindikalnih svetih se formirajo podobni štabi, v katerih sodelujejo tudi občinski odbori SZDL. Občinski štabi imajo nalogo organizirati način potovanja. Predvsem je na okrajnem posvetovanju prevladovalo mnenje, da se za potovanje v Kranj poslužimo av-

tobusov in kamionov. Nadalje morajo občinski štabi zbirati priprave za udeležbo preko sindikalnih podružnic in rajonskih odborov SZDL ter določiti vodje posameznih skupin. Občinski štabi skrbijo tudi za splošno propagando, prodajo značk in Zbornika, ki je bil izdan ob 20-letnici velike stavke in opisuje njeno zgodovino, nadalje imajo nalogo, da zagotovijo eventualno potrebna finančna sredstva.

Resnost priprav za udeležbo potrjuje solidarnost ostalih strok našega gospodarstva, da čim slovesneje proslavimo 20. obletnico zgrade nske stavke tekstilcev Slovenije, ki je bila za rudarsko glavnino stavko največja v Sloveniji in državi sploh. A. K.

KAKO KAZE Z GRADNJO MOSTU V RENKAH

Prebivalci Renk in okolice so pred leti začeli razmišljati o gradnji visečega mostu čez Savo. Za to so se odločili, ker so ob vsakokratnem naraščanju reke morali prečkati za Savo do Zagorja ali celo Trbovelj.

Skranja so pridno zagrabil. No, kasneje jim je zmanjkalo sredstev, pa tudi gradbeni odbor je nekako izpustil delo iz rok. Les, ki so ga imeli že pripravljenega, je celo začel propadati.

Zdaj pa so vasčani spet začeli akcijo. Pred dnevi je bila v Renkah posebna komisija občinskega ljudskega odbora in podpredsednik OLO Trbovlje, ki so si ogledali gradbišče.

Vse kaže, da bodo spet začeli z delom. Morda bo most že letos sklenjen.

**Tovar šu
Jesenšku st.
v slovo**

Včeraj se na Dobovcu položili v preraani grob tovariša Janca Jesenška starejšega. Neizbrisna smrt nam je spet izkazala iz naše srede tovariša, ki smo ga še nedavno videli med nami vsega sproščenega in vedrega. Videli smo ga povsod tam, kjer je vedel, da lahko s svojo trezno in preudarno izkušeno besedo pomaga mlajšim in nam vsem v doseg za lepši jutrišnji dan.

Tovariš Jesenšek se je rodil leta 1894 na Dobovcu. Ni še povsem dopolnil 16. leto, ko si je moral poiskati kruha. Zaposlil se je v trboveljskem rudniku in ondri oblikoval z neštetiimi drugimi delavci današnjo podobo našega največjega revirja.

Med okupacijo se je z vsem srcem predal osvobodilnemu delu, in ko sta njegova sinova odšla med naše borece, je tudi z ilegalnim delom pomagal, kjer koli je bilo potrebno.

Po končani revoluciji so ga vasčani Dobovca izbrali za prvega predsednika krajevnega ljudskega odbora. Kmalu smo ga videli tudi v vseh ostalih organizacijah in ni čudno, če so ga vasčani spoštovali.

Tov. Jesenšek pa je bil tudi odbornik obč. ljudskega odbora v Trbovljah in član okrajnega zbora okrajnega ljudskega odbora. Bil pa je tudi do zadnjega predsednik sedanjega Krajevnega odbora na Dobovcu in kot član ZKS tudi v vodstvu onkrajne osrednje organizacije ZK.

Na njegovi zadnji poti so ga spremlili številni znanci in sodržavci in mu s tem dali primanje za njegovo nesebično delo za razvoj naše domovine. (v)

Promet v trgovini na drobno v našem okraju

I. splošne značilnosti v gibanju prometa

Blagovni promet v trgovini na drobno je v I. polletju letošnjega leta znašal 2388 milijonov dinarjev ali 4 % več kot v istem razdobju lani. Od tega odpade na virnanski promet (prodaja podjetjem in ustanovam) 344 milijonov din, na promet s potrošniki pa 2044 milijonov din. Zanimivo je, da so potrošniki izdali za nakupe v trgovini v letošnjem prvem polletju za 118 milijonov din ali 6 % več kot v istem času lanskega leta.

Analiza prodaje po občinah nam pokaže da je promet v trgovini letos povsod večji razen v občini Videm-Krško, kjer je za 10 % manjši. Blagovni promet se je letos po občinah povečal takole: v Brežicah za 0,2 %, v Hrastniku za 7 %, v Radečah za 10 %, na Senovem za 9 %, v Sevnici za 11 %, v Trbovljah za 4 % in v Zagorju za 11 %.

Najslabši promet so imela trgovska podjetja meseca februarja največjega pa v aprilu. Primerjava vrednosti prometa po blagovnih skupinah (I. polletje 1955 = 100) nam z indeksi pokaže sledeče zvišanje oziroma znižanje:

1. živilski predmeti 104; 2. živilska krma 200; 3. tobaki predmeti 105; 4. tekstilni izdelki 99; 5. usnjeni in gumijasti izdelki 107; 6. kurivo 184; 7. kovinski izdelki 91; 8. porcelan, stekleni in keramični izdelki 78; 9. elektrotehnični izdelki 106; 10. kemični izdelki 112; 11. papirni izdelki 123; 12. lesni predmeti 97; 13. tekoča goriva in mazila 93; 14. nekovinski gradbeni material 76; 15. drugi izdelki 190; 16. skupaj 104.

Trgovina na drobno je presegla polletni plan blagovnega prometa za 5 %.

Za blagovni promet v okraju Trbovlje sta za I. polletje letošnjega leta značilni dve na videz nasprotujoči si ugotovitvi: 1. blagovni promet je vrednostno porasel za 4 % in 2. količinski obseg prodaje se je zmanjšal za 5 %.

Ce hočemo pravilno razumeti ta pojav, moramo namreč upoštevati sledeče:

1. V letošnjem I. polletju so bile višje cene kot v istem času lani. Indeksi cen za I. polletje letos, z osnovo 100 za prvo polletje 1955, so naslednji: a) skupni indeks 109; b) živila 113; c) industrijski izdelki 105; d) ostalo 105.

2. Povečali so se denarni dohodki prebivalstva. V prvem

polletju letošnjega leta je prebivalstvo našega okraja prejelo na račun plač, socialnega zavarovanja, odkupov itd. 199 milijonov din ali 6 % kot v I. polletju lani. Za isti odstotek se je povečala tudi kupna moč.

3. V nasprotju s stanjem lanskega leta letos potrošniški krediti niso vplivali na povečanje trgovskega prometa, pač pa na zmanjšanje, zlasti pri živilih. Potrošniki so namreč v I. polletju letos najeli okrog 100 milijonov din novih potrošniških kreditov, v istem času pa so odplačali 125 milijonov din dolga. Saldo potrošniških kreditov je bil ob koncu meseca junija t. l. za 11 % nižji kot ob koncu decembra 1955.

4. Lanska letina je bila boljša kot predlanska, zato so si tudi potrošniki preskrbeli več ozirom, pa tudi direktno trgovanje s kmeti se je povečalo. Kmečko prebivalstvo je letos kupovalo mnogo manj živilskih predmetov kot lani. Zato je bil v letošnjem I. polletju nakup v trgovinah manjši, obseg potrošnje se pa ni spremenil.

5. Zaradi zmanjšane gradbene dejavnosti je bilo letos na področju našega okraja 1500 ljudi manj zaposlenih kot lanskega leta. Ta izpad je vplival zlasti na promet z živil, ker so ti delavci po večini odšli drugam.

Iz tega sledi, da so povečani dohodki prebivalstva in zvišane cene vplivale na povečanje prometa v trgovini, ostali omejitveni razlogi pa so nasprotno vplivali na zmanjšanje prometa. Zanimivo je, da se je takšna situacija v okraju Trbovlje sedaj prvič pojavila.

II. Spremembe v strukturi prodaje

V količinski prodaji so v I. polletju 1956 v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta nastale precejšnje spremembe, najzanimivejše so pa naslednje:

1. Prodaja moka se je zmanjšala za 723 ton ali 18 %, prav tako prodaja polbelega in črne kruha za 201 tona ali 16 % manj, medtem ko so belega

kruha, prodali 176 ton ali za 147 % več.

Prodaja testenin se je zmanjšala za 9 %, prodaja riža pa povečala za 56 %.

Vseh mlevskih izdelkov in izdelkov iz moka, preračunano v žito, so v I. polletju 1956 prodali 5379 ton ali za 15 % manj kot v I. polletju lanskega leta. Vzrok za to je iskati deloma v večji samooskrbi, deloma pa v zmanjšanju zaposlenih delavcev.

2. Svežega mesa vseh vrst so letos prodali za 17 % več kot v I. polletju 1955, suhega mesa in mesnih izdelkov pa 11 % manj kot lani. V celoti so prodali letos 109 ton mesa več kot lani, kar pomeni povečanje za 12 %. Vzrok za to je iskati v počasni izpreminjajoči se strukturi prehrane.

3. Nakup živalskih in rastlinskih jedilnih masčob je bil letos za 132 ton ali za 26 % manjši kot v lanskem prvem polletju. Zmanjšanje pripisujemo v glavnem boljši samooskrbi kmečkega prebivalstva.

1. Živilski predmeti	1955	1956
2. Tekstilni izdelki	41,8 %	42,0 %
3. Ostali industrijski izdelki	22,1 %	21,1 %
4. Vse ostalo	34,3 %	33,6 %
Skupaj:	1,8 %	3,3 %
	100,0 %	100,0 %

III. Ostala problematika

Glede ponudbe blaga je bila v letošnjem prvem polletju situacija boljše kot lani. Delno se je izboljšala kvaliteta in izbira, kar je pripisati predvsem temu, da so bile letos povprečne mesečne zaloge za 10 odst. večje kot v I. polletju lani. Dodeljena obratna sredstva so se povečala, kar je pozitivno vplivalo na izbiro blaga. Na izboljšanje kvalitete in izbire pa je poleg navedenega vplivalo tudi neposredno nakupovanje pri proizvajalcih in povečanje njihovih zalog.

Kljub temu, pa je še vedno precej predmetov, ki jih primanjkuje, ali pa jih sploh ni v prodaji. Navajamo nekaj kritičnih predmetov: emailirana posoda, nekatere vrste črne, ba-

4. Prodaja povrtin in izdelkov iz njih se je povečala za 7 ton ali za 1 %. Prodaja sadja in izdelkov iz njega pa je bila letos kar za 51 % večja kot lani. Vzrok za to je v dobri lanski sadni letini.

5. Poraba sladkorja se je zmanjšala za 10 %, prodaja marmelade za 38 %, soli za 4 %, prodaja alkoholnih pijač (v trgovini) pa za 87 %. Pri prodaji ostalih živil ni bilo opaziti bistvenih sprememb.

6. Spremembe so nastale tudi v količinskem prometu ostalih vrst neživilskih predmetov, in sicer: pri tabaku in tobaki izdelkih za 6 % manj pri tekstilu znaša zmanjšanje za 2 %, pri kurivu povečanje za 86 %, pri steklu, porcelanu in keramičnih izdelkih za 22 % manj, pri elektromaterialu povečanje za 12 %, pri milu, umetnih gnojilih in drugih kemičnih izdelkih za 10 % manj, pri papirju in papirnih izdelkih povečanje za 34 %, pri lesnih predmetih zmanjšanje za 3 %, pri tekočih gorivih in mazilih zmanjšanje za 25 %. Količinska prodaja nenastitih predmetov ni utrpela pomembnejših sprememb.

Količinske spremembe so precejšnje, medtem ko se vrednostna struktura ni bistveno spremenila kar kaže pregled o odstotni udeležbi v skupnem prometu:

1955	1956
41,8 %	42,0 %
22,1 %	21,1 %
34,3 %	33,6 %
1,8 %	3,3 %
100,0 %	100,0 %

krene in pocinkane pločevine, mizarski klej, ploščato železo, obroči, žarnice, električna GOG žica, žgane žice, kozarci za vlažanje, dekorativno blago, posteljne garniture, posteljno platno, volna za pletenje, pisarniški material, šolske knjige, tiskovine, otroške in moške sandale itd.

Nekatere vrste blaga prihajajo, upoštevajoč sezono, prepozno na trg. Druge pa so v prodaji samo občasno.

Zaostajajo te-le vrste blaga: betonsko železo, žičniki, gradbeni material, umetna gnojila, kmetijsko orodje in oprema itd.

Ta kratek pregled stanja in gibanja blagovnega prometa ni zajel vseh problemov, zato naj služi le informativno.

Slavko Grčar

Obvestilo Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije

Jugoslovanski Rdeči križ prejme od ameriškega naroda ZDA preko svetovnega sveta cerkva in luteranske svetovne pomoči večjo količino živil. Na Slovenijo odpade za dobo julij 1956 — januar 1957 okrog 400 vagonov živil, in sicer: mleko v prahu, pšenična moka, koruzna moka, riž in fižol.

Prvi transport živil je prispel na Reko 12. julija. Pomoč bo prihajala postopoma in ekspanzija centralnega odbora RK na Reki bo odpravljala vagske pošiljke naravnost okrajnim odborom Rdečega križa, manjše pa preko glavnega odbora RK Slovenije.

Za pravilno razdeljevanje te pomoči so ustanovljeni pri glavnem odboru RK Slovenije ter pri okrajnih in občinskih odborih RK koordinacijski odbori za razdeljevanje živil. Odbore vodi RK in so v njih predstavniki ljudskih odborov ter političnih in družbenih organizacij.

Največja odgovornost za pravilno razdeljevanje pomoči odpade na osnovne organizacije Rdečega križa. S sodelovanjem družbenih in političnih organizacij in ljudskih odborov morajo napraviti sezname vseh, ki pridejo v poštev za to pomoč, ki pripada socialno ogroženim posameznikom in družinam.

Pomoč je brezplačna. Tudi sam prevoz po železnici od Reke do občinskih odborov RK, ki so ob železnici, je zastoj. Plačati pa se mora zavarovanje po železnici, tovarni listi in prenakladi. Za nadaljnjo odpravo do občin, ki niso ob železnici, ter osnovnih organizacij nastanejo nadaljnji stroški za prenakladije iz vagonov in prevoz do skladišča ter obratno, za prelaganje v avtomobile, za avto prevoze, skladišča, za delovne moči itd. Te izdatke naj bi krili okrajni oz. občinski ljudski odbori, množične organizacije in po možnosti koristniki sami. Višina teh stroškov bo odvisna od dobre organizacije dela.

Podrobna navodila o razdeljevanju pomoči so dobili vsi okrajni odbori RK in po njih vsi občinski odbori RK ter vse osnovne organizacije.

K borbi proti šušmarstvu

Mnogo razpravljamo tako po naših časnikih kakor tudi na raznih sestankih o borbi proti šušmarjem. Oblast skuša z različnimi kaznimi odpraviti to nevarnost, vendar šušmarstvo cveti dalje. Zdi se mi, da vse premalom gledamo na to, kako bi po redni poti zaposlili šušmarje.

Ce pogledamo malo bolj natančno, kdo vse je med temi šušmarji, bomo opazili, da je med njimi precejšen del mlade kadra, ki se je izučil neke obrti, tako pri kakem pri kakem privatnem mojstru ali pa v podjetju zadržnega ali državnega sektorja. Peav posebno je opaziti šušmarje med tistimi, ki se se izučili obrti pri privatnih mojstrih. Občutno se to pozna v šiviljskih stroki. Zato bi navedel primer iz te stroke: dekleta se izučili za šiviljo, po izpitu je morda še prav kratek čas za-

poslena, a nato ni več dela zanj, ker mojstrica vzame spet novo vajenico v uk iz preračunanih razlogov. (V občini Brežice poznamo primer, kjer mojstrica stalno dela le z vajenkami. Ima dovolj dela, saj dela še ob državnih praznikih, češ da je praznik le za državne uslužbence... Ime bom ob priložnosti navedel.)

Novopečena šivilja se poskuša v svojem kraju zaposliti, a nikjer ni dela zanje. Rada bi svojim staršem povrnila delno stroške, ki so jih imeli z njenim učenjem, rada bi jih mogla s svojim zaslužkom razbremeniti, morda bi se rada sama oblekla, mogoče se pripravila celo na poroko itd., zaposlitve pa ni v tej steroi in tako prične po malem šivati za sosedo — in rodil se je spei nov član »šušmarjev«. Ali je ona tega kriva? Nikakor ne.

V drugi vrsti šušmarjev so matere z večjim številom otrok, ki bi rade izboljšale gnotni položaj svoje družine. Celodnevno se ne morejo zaposliti zaradi gospodinjstskih del, pa tu in tam kaj zašijejo sosedom proti plačilu v naturi. Spet nov član šušmarjev! V tretjo vrsto šušmarjev pa štejemo prave šušmarje, kakor da so pravi šušmarje, Semkaj sodijo tisti, ki preračunano opravljajo kako obrt brez dovoljenja. Pred očmi imajo samo to, kako bi dobro zaslužili, a nič dal skupnosti. Vse te vrste šušmarjev zasleduje ljudska oblast, jih kliče na zagovor in sodnik za prekrške jih kaznuje z denarno kaznijo. Po taki kazni nastane zadržje, češ čas pa šušmarstvo ponovno zaživi, spet slede prijave koncesioniranih mojstrov, začnejo se ponovno preiskave in zaslišanja, sledi kazni a prave pomoči ni od nikoder.

Ali ne bi bilo mogoče ustanoviti kakšno krpalnico in zaposliti vse te ljudi? Mnogo je samostojnih delavcev in še drugih, ki bi bili veseli, če bi jim kdo priti plačilu kaj zašil. Marsikdo bi rad dal popraviti obleko ali zašiti perilo, a šiviljske delavnice se tega otepajo z vsemi štiri, češ da je premalo zaslužka. Če nikakor ni mogoče ustanoviti takih zaželenih delavnic, pa naj bi se prvi in drugi vrsti šušmarjev določil primeren denarni pavšal, dokler se prizadei redno ne zaposle; seveda bi morala posredovalnica za delo vse te ljudi voditi v evidenci, da iščejo zaposlitev v svoj stroki, da ne bi te ugodnosti kdo izkoristil. Tak pavšal bi moral biti primeren, za neporočene sorazmerno večji kot za ostale, kar je razumljivo, saj neporočna oseba lahko več zasluži kot gospodinja z otroci.

Za tretjo vrsto šušmarjev pa ostane edino zdravilo, in sicer občutna kazen, ne samo denarna, ker bo sicer šušmarji še naprej in z lahkoto plačal kazen.

Na ta način bi šušmarstvo odpravili.

Trepečan

ZASEDANJE SKUPSCINE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA V ZAGORJU

Nesreče pri delu v ospredju

SKLEPI ZADNJE SKUPSCINE REALIZIRANI — ZAKAJ SE NI ODPRTO KOPALIŠČE? — VIŠJE CENE V ZDRAVSTVENEM V SEMIH MESECIH NAD 570 NESREČ PRI DELU — VIŠJE CENE V ZDRAVSTVENEM DOMU — DOSLEJ ŽE NAD 3800 ZAVAROVANCEV

Ceprav je zadnja skupščina podružnice socialnega zavarovanja v Zagorju sprejela več konstruktivnih sklepov, ki naj bi pripomogli k zmanjšanju nesreč pri delu, bolnikov in trošenju sredstev, je videti, da so najvažnejši ostali zgolj na papirju.

Zlasti velja omeniti sklep skupščinskih odbornikov, da je nujno posvečati v podjetjih večjo pozornost varnostnim napravam. Sicer so ponekod pri tem dosegli nekaj lepših uspehov, na drugi strani pa vidimo, da sami delavci ne skrbijo dovolj za lastno varnost. Dobro pa se izpolnjuje sklep o pošiljanju zavarovancev na klimatsko zdravljenje.

Odborniki so že na zadnji seji oziroma skupščini govorili o potrebi odprta kopališča v Zdravstvenem domu. Upravni odbor je že nekajkrat interveniral pri svetu za zdravstvo občine Zagorje. Vendar je dobil odgovor, da ni dovolj vode. Zagorjanci pa na drugi strani vedo, da je sedaj vode že dovolj in to torej ni pravi vzrok. Je pa prepotrebna voda še danes zaprta. Bržkone bo vzrok neke druge, saj je znano, da so kanili kopališče pred meseci odprti, vendar bi bila cena za kopanje nedostopna mnogim delovnim ljudem.

Število nesreč pri delu vidno narašča. Preseneča pa, da je največ nesreč pri delu pri ljudeh, ki bi pravzaprav morali dajati drugim zgled. Največ nesreč je namreč pri visoko kvalificiranih in kvalificiranih delavcih. Potemtakem lahko sodimo, da tudi starejši delavci ne skrbijo dovolj za svojo varnost. Seve prednjači rudnik Zagorje, kar je razumljivo, saj ima največ zaposlenih. Skupščina je predlagala podjetjem, naj bi čimprej ustanovili komisije za HTZ službo; tam pa, kjer je zaposlenih nad 500 delavcev, naj bi nastavili še varnostnega tehnika.

Ne gre zanikati, da zagorska podjetja dajejo znatna sredstva za varnostne naprave. Zlasti rudnik, kjer priroda dela nujno

zahteva še posebno pazljivost. Vendar kaže, da niti ta sredstva ne preprečijo vedno pogostejše nesreče. Ali ne bi bilo prav, da bi sindikalne podružnice posegle nekoliko tudi v te zadeve in članom priredile nekatere seminarje ali predavanja o važnosti izpolnjevanja higiensko-tehničnih predpisov? Sicer je res, da je že ob nastopu v službo sieherni delavec seznanjen s predpisi o varnosti, toda kot izgleda, to ne zadostuje. Vse dotlej, dokler ne bodo prav vsi začeli smotno reševati te pereče probleme, ne bo uspehov. In skupščinski odborniki bodo morali še tudi na prihodnjih skupščinah ugotavljati, da število nezdod pri delu raste in jemlje znatna sredstva, ki bi jih

lahko koristneje uporabili kje drugje.

Cene zdravstvenim storitvam so se zvišale tudi v zagorskem zdravstvenem domu. Uprava doma je dokumentirala povisšanje cen z razlogi, katerim sicer ne gre oporekati, po našem mnenju pa ni prav, da mora podružnica socialnega zavarovanja plačati povisšanje oskrbnega dne tudi za nazaj, to je za čas od 1. januarja 1956.

Stalež zavarovancev se nenehno dviga. Trenutno ima podružnica 3873 aktivnih zavarovancev. Seve nalaga to osebju podružnice znatno delo.

Tudi v Zagorju nekateri zaposleniki neredno plačujejo prispevke za socialno zavarovanje.

Nekatera podjetja se pa otepajo plačevanja pavšalnega prispevka, kadar dajo svojim delavcem izredni neplačan dopust.

In še nekaj, kar tare številne Zagorjane. Nekajkrat je bil že govor o nakupu novega avtomobila za prevoz v bolnišnice in porodnišnice. Se en rešilni avto bi bil nujno potreben. Vse razprave se žal ustavijo pri najvažnejšem: pri pomanjkanju denarja. Vendar bo v bližnji prihodnosti nujno na nek način dobiti še en avtomobil, in šele takrat ne bo treba od časa do časa klicati avtomobila iz Trbovelj.

Odborniki so razpravljali še o drugih številnih problemih in tudi tokrat sprejeli vrsto važnih sklepov, ki jih kanijo uresničiti do prihodnjega zasedanja.

DRUŽBENO UPRAVLJANJE STANOVANJSKIH HIŠ V ZAGORJU

Lepo bi bilo, če bi delali vsi hišni sveti

SE LEPSJE PA, ČE BI STANOVALCI SVETOM POMAGALI, NE PA JIM METALI POLEN POD NOGE — ZAKAJ BI SE SAM TRUDIL OKROG HIŠE, SAJ IMAMO STANOVANJSKO SKUPNOST — KAKO JE, ČE SKOZI STROP PRITEČE VODA?

Ni nobena skrivnost, da se družbeno upravljanje stanovanjskih hiš v Zagorju ni in ni moglo uveljaviti. Precej časa je trajalo, da so stanovalci izvolili hišne svete, še več pa, da so le-ti sploh začeli delati.

No, sedaj je led prebit! Po pičlem letu tipanja in iskanja v temi in po nekaj uspeših sestankih, ki se jih žal vsi člani niso udeležili, so nekateri že pokazali zavzetost za reševanje stanovanjskih zadev. Žal so, kot rečeno, le nekateri hišni sveti začeli tam, kjer je treba. Pokazalo se pa je, da še dolgo ne bodo mogli opravljati svojih stanovanjskih tisti sveti, katerih odborniki sploh niso vedeli za izvolitev v hišne svete. No, da smo na jasnem, za kaj gre! Preprosto za to, da mnogi hišni sveti zagorskih stanovanjskih hiš še niti enkrat niso sedli za mizo in se pogovorili o tistem, kar bi bilo treba. Ali je potem-

takem sploh čudno, če tisti stanovalci še vedno prihajajo v urade stanovanjske skupnosti in ondi zahtevajo drobne usluge in tekoča popravila. Sicer je treba povedati, da hišni sveti še ne razpolagajo z nobenimi sredstvi, vendar so stanovalci pozabili, da stanovanjska skupnost ne bo opravljala nobenih del, če jih ne bodo predlagali hišni sveti. Torej: prvi korak k tistemu, čemur pravimo pri nas uvažanje k redu. Prav je tako!

Poznamo odbornika hišnega sveta, ki je vedel, da mu ta dolžnost nalaga nekatere obveznosti in dolžnosti. Zategadelj je skrbel, da bi v svoji stanovanjski hiši obvaroval pred poškodbami tisto, kar se pač mora poskodbovati. In kaj mislite, dragi bralci, je doživel možakar? Nič drugega kot to, da so ga začeli stanovalci gledati pisano in mu celo očitati, da se vede tako, kot da bi bila hiša njegova!

Kakšen komentarček k tej stvari bi bil bržkone popolnoma odveč. Po naše bi rekli: lomj in razpaj, dokler se da.

So ljudje, ki biraje videli, da bi jim tekla voda za vrat, kot da bi napravili par kretanj. To-le pa, kar bom sedaj povedal, presega vse osnovne pojme tistega, kar imenujemo logika. Nekje v neki stanovanjski hiši je na kuhinjski strop pridrla voda. Namesta da bi stanovalec zlezal na streho in zamenjal nekaj opek, je raje tarnal pri upravi skupnosti. No, onkto so zamenjali, stanovalec pa je moral odrinuti nekaj denarcev za beljenje kuhinje.

Menim, da bo že prihodnji čas pokazal vsu potrebno intenzivnega delovanja hišnih svetov. Že sedaj pa je povsem nedvomno, da bodo zadovoljevali stanovalce le tisti, ki bodo delali res z roko v roki, i z upravo skupnosti i stanovalci.

Organizacije ZB NOV okraja Trbovlje bodo tekmovala

Mladinski aktivisti v Bohinju Dobili so napotila za intrinžno delo

Tovariš Tito je odlikoval ZBJ z Redom narodnega heroja. Okrajno ZB NOV Trbovlje pa pohvali kot eno izmed štirih najboljših v Sloveniji. Kakor smo razumeli svojo dolžnost do sedaj, jo hočemo izpolnjevati tudi v bodoče, pri čemer nas izpodbuja uspehi in priznanje. Zato Okrajni odbor ZB NOV Trbovlje

razpisuje

tekmovalje občinskih in krajevnih organizacij ZB NOV po naslednjem načrtu:

I. Organizacijska vprašanja

1. Koliko članov šteje občinska oziroma krajevna ZB in kolikšen je procent članstva v odnosu na prebivalstvo občine oziroma kraja?
2. Koliko ljudi je aktivno sodelovalo in koliko ljudi je podpiralo NOV v posamezni občini in v posamezni krajevni zvezi?
3. Koliko je v občini oziroma kraju organizacij in koliko je v teh organizacijah članov ZB (gasilci, PAZ, RK, planinci, streli, TVD »Partizan«, taborniki, letalci, brodarji, soferji, LT itd.)?
4. Koliko moških in koliko ženskih članov je bilo sprejetih v ZB v zadnjem letu?
5. Koliko članov ZB je včlanjenih v ZK, SZDL, UROJ, sindikatu in v drugih?
6. Kako se pobira članarina v občinskih oziroma krajevnih ZB?
7. Koliko članarine je bilo odvedene občinski zvezi oziroma krajevni odboru ZB?
8. Koliko članov ne plačuje članarine in zakaj (v občini in kraju)?
9. Koliko je bilo članskih sestankov in skupno število udeležencev v krajevnem in občinskem merilu?
10. Koliko krajevnih zvez šteje občinski odbor ZB in katera je najbolj aktivna?
11. Ali imajo občinski odbori vse komisije, kaj te delajo in kakšna je udeležba na njihovih sejah? Navedite imensko članstvo vsake komisije posebej.
12. Koliko naročnikov na revijo »Borec« in »Crvena zvezda« je na območju občinske oziroma krajevnega ZB?

II. Personalne zadeve in skrb za članstvo

13. Kako so občinske in krajevne ZB pomagale članom pri zaposlitvi in koliko je bilo takih primerov?
14. Koliko članov je bilo poslanih lani in letos na okrevanje in zdravljenje na račun socialnega zavarovanja, ZB itd., po posredovanju občinske oziroma krajevnega ZB?
15. Na kakšen način in kolikim partizanskim vdovam so nudile pomoč občinske oziroma krajevne zveze?
16. Kakšno je in v čem obstaja sodelovanje z invalidsko organizacijo?
17. Kolikim članom ZB je bila omogočena obnova s pomočjo ali s posredovanjem občinskih oziroma krajevnih ZB, in koliko denarja se je porabilo v ta namen?
18. Kako pomagajo občinske in krajevne ZB staršem padlih borcev (denarna pomoč, v blagu, obiski, pogostitve in tako dalje)?
19. Kakšno je zdravstveno stanje starih borcev (1941, 1942 in 1945), število bolnih na TBC, revmatizem, živčna obolenja itd.?
20. Koliko članov ZB je umrlo v letu 1955 in 1956?
21. Kolikim članom so občinske oziroma krajevne ZB pomagale pri kvalifikaciji in prekvalifikaciji?

III. Skrb za otroke padlih borcev in ZFT

22. Koliko je otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, ločeno po spolu in po starosti od 10 do 14, 14 do 15, 15 do 20 in od 20 let naprej na območju krajevnega oziroma občinskega ZB? Kako je urejena ta evidenca?
23. Koliko teh otrok je v posamezni šoli (osnovni, gimnazij, vajenski, srednji in višji)? Koliko je izučeni oziroma izolanih, v kakšni obliki oziroma poklicu so zaposleni?
24. Koliko otrok prejema otroški dodatek?
25. Koliko otrok prejema štipendijo, v kakšnih šolah so ti štipendisti in kdo jih štipendira (občina, okraj, podjetja, družbene organizacije)?
26. Kakšni so uspehi (poprečje za posamezne šole)?
27. Kakšno pomoč nudijo občinske oziroma krajevne ZB tem otrokom pri učenju?
28. Koliko otrok je bilo v kolonijah v merilu krajevnih in občinskih ZB?
29. Koliko otrok je bilo obdarovanih od krajevnih in koliko od občinskih ZB, s čim so bili obdarovani in povprečna vrednost darila na otroka?
30. Kakšni so skrbniki otrok? Navedite slabe in dobre ter kako upravljajo otroško imetje?

31. Koliko je otrok v internatih in v katerih ter koliko jih je pri rednikih?

32. Kakšno evidenco o teh otrocih imajo šolski odbori?

IV. Delo v okviru občinskih in krajevnih problemov

33. Koliko članov ZB je v svetih in komisijah (številčno) in kako se uveljavljajo? Kakšna je politična vloga občinskih in krajevnih ZB in kako se upoštevajo njihovi predlogi (konkretno)?

34. Kako se obnavljajo tradicije NOV? Kdaj so občinski in krajevni prazniki, katerim dogodkom so posvečeni, in kako je organizirano praznovanje? Kako sodelujejo posamezne organizacije ZB in njeni posamezni člani?

35. Kakšno vlogo odigravajo krajevne in občinske ZB 27. aprila, 1. maja, 4. julija itd. ob vseh državnih praznikih, z obiski partizanskih krajev, pripovedovanji oziroma predavanji po šolah, na grobovih padlih borcev in talcev itd. (udeležba in uspehi)?

36. Kako so bili oziroma so organizirani pogrebi umrlih borcev NOV?

37. Kako so občinske organizacije pomagale krajevnim ZB v zadržništvu in v družbenem upravljanju, kje in v čem se je odražala ta pomoč?

38. Kakšno pomoč so nudile občinske in krajevne ZB centrom predvojaške in izvenarmadne vzgoje (vzgojitelji, komandirji, predavanja, filmi itd.)?

39. Kako so občinske zveze konkretno pomagale krajevnim ZB?

V. Spomeniška dejavnost

40. Koliko je bilo padlih borcev in ZFT v krajevni oziroma občinski ZB (ločeno za borce in ločeno za ZFT)?

41. Koliko je partizanskih grobišč na pokopališčih, koliko izven pokopališč z navedbo števila prekopanih borcev?

42. Kako so urejena in kje so grobišča izven pokopališč?

43. Koliko spomenikov je postavljenih, kje so, kolikim žrtvam je postavljen, ime projektanta spomenika in datum odkritja?

44. Koliko in kje so spominske plošče, v spomin kolikim žrtvam, kdo je bil projektant in kdaj je bilo odkritje? (K točkam 41, 42, 43, 44 se priporočajo tudi fotografije.)

45. Kje bi bilo vse potrebno se postaviti spomenik, spominsko ploščo ali kako drugače obeležiti zgodovinsko mesto?

46. Koliko je zbrano zgodovinskega materiala, v čem obstaja, kje je in kako je dokumentiran?

47. Kako zbirajo občinske in krajevne ZB zgodovinski material iz NOV?

48. Na kakšen način se lotevajo občinske in krajevne ZB pisanja spominov starih borcev, članov ZB in koliko strani teh spominov je že napisanih, in koliko ljudi je pri tem sodelovalo?

49. Koliko je bilo organiziranih raznih razstav materiala iz NOV in koliko ljudi je razstave obiskalo?

50. Ali obstaja muzej v okviru občine oziroma krajevnega zveze in kako je urejen?

51. Ali so občinske oziroma krajevne ZB izdale kakšno publikacijo, kdaj in koliko strani obsega?

52. Koliko življenjepisov padlih borcev NOV in ZFT je napisanih ter število zbranih fotografij?

53. Koliko je napisanih kronik v okviru krajevnega oziroma občinskega ZB in kaj se je po tem vprašanju pokrenilo?

Vse organizacije ZB občinske in krajevne naj takoj začnejo z delom s kolektivno odgovornostjo in natančnostjo. Občinske ZB naj zberejo material po navedenih točkah od vseh krajevnih organizacij ZB, ga uredijo in dostavijo s svojimi pripombami in predlogi Okrajnemu odboru ZB NOV v Trbovlje do 1. decembra 1956. Rezultat tekmovanja bo javno objavljen 22. decembra 1956, to je na dan JLA. Nagrade prejmejo najboljše tri občinske in tri krajevne organizacije ZB, ki bodo z vsem gradivom dokazale, da imajo splošen pregled svojega dela in da ga zanesljivo obvladajo.

Nagrade so:

- Za tri najboljše krajevne organizacije ZB: Prva nagrada radioaparata.
- Druga nagrada kompletna knjižnica.
- Tretja nagrada denarna nagrada v znesku 10.000 din.
- Za tri najboljše občinske organizacije ZB: Prva nagrada zastava ZB (ali pa denarni znesek).
- Druga nagrada radioaparata.
- Tretja nagrada 20 knjig.

Trbovlje, 22. avgusta 1956.

OKRAJNI ODBOR ZB NOV
Trbovlje

Približno dve sto metrov od hotela »Pod voglom« v Bohinju stoji ponosno lep Mladinski dom, pod njim pa camping. Vse letošnje poletje je bilo tamkaj zelo živahno. Zakaj?

Centralni komite LMS je letos kakor lansko leto organiziral v Bohinju vrsto seminarjev, na katerih naj bi mladi aktivisti pridobili nekaj osnovnih perspektiv za svoje delo v LMS. Zadnji izmed teh je bil seminar za predsednike tovarniških organizacij LMS, ki je trajal od 6. do 17. avgusta t. l. Tega seminarja se je udeležilo 76 mladincev — aktivistov iz večine industrijskih mest Slovenije, med njimi tudi 12 iz trboveljskega okraja. Izbrani program seminarja, dobri predavatelji: tovarniški Román Albrecht, Tomo Brejce, Boris Kraigher in drugi, živahna diskusija po predavanjih — vse to je živ dokaz, da

je seminar svoj namen dosegel. Vsem, ki so prebili teh enajst dni v prelepem bohinjskem kotu, bo ostala udeležba na seminarju v spominu kot nepozabno doživetje, saj smo se tu spoznali z mladinci iz vse Slovenije, z njihovimi težavami pri delu, si med seboj svetovali z izkušnjami in živeli z njimi v prijetni slogi in tovarništvu. Da ne bi pozabili na šport, smo se v popoldanskih urah pomerili v odbojki — skoraj vsak večer pa smo ob tabornem ognju živahno kramljali in veselo zapeli.

Upam, da bomo, kar smo na seminarju pridobili, s pridom uporabljali pri našem nadaljnjem delu v organizaciji ljudske mladine, ki ima veliko nalogo: vzgojiti mladega človeka v dobrega, zdravega člana naše družbe.

Marija Janežič,
STT, Trbovlje

Udeleženci seminarja v Bohinju iz našega okraja

USPEŠNO DELO OBCINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V VIDMU-KRŠKEM

S seminarjem bodo vzgojili bodo vzgojili dober kader

Občinski sindikalni svet v Vidmu-Krškem si je zadal za glavno nalogo, da seznani svoje člane z delavskim samoupravljanjem in jih usposobi, da bodo lahko samostojno odločali in ukrepali v korist skupnosti. V ta namen je svet pripravil šestdnevni seminar, na katerem so obravnavali vprašanja produktivnosti s teoretičnega stališča. Svet je nadalje organiziral posvete z vodilnimi organi delavskega samoupravljanja, kjer so poglobljali na seminarju pridobljeno znanje s praktičnimi poizkusi v delu. Rezultati niso izostali. Tako lahko trdimo, da so novi delavski sveti, predvsem pa tisti, ki so obiskovali seminar, veliko temeljiteje in z večjim uspehom reševali svoje naloge. V veliki meri se je izboljšala metoda dela, in sestanki, ki so bili včasih dolgi in neplodni, so

sedaj krajši, zaključki pa bogatejši. Občinski sindikalni svet je predvsem v večjih kolektivih, kakor je na primer Tovarna celuloze in papirja posvetil veliko pozornost obveščanju organov delavskega samoupravljanja o stanju v gospodarstvu in finančah, kar je prvi pogoj za uspešno presojanje situacije v podjetju.

Ker je seminar uspel, je občinski sindikalni svet sklenil, da bo s to prakso v jeseni nadaljeval, zato bodo še v nadalje vsaka dva meseca sestanki s člani delavskih svetov in upravnih odborov, na katerih bodo izmenjevali praktične izkušnje in si zadali smernice za nadaljnje delo.

Na plenumu okrajnega sindikalnega sveta, ki bo v začetku septembra, bodo pregledali delo (Nadaljevanje na 5. strani)

Wiesbadnu je vstopil starejši mož in nas vprašal za prostor. Ko se je dobro namestil — s seboj je imel nekaj slik — se je začel razgledovati po nas. Vprašal nas je po narodnosti. Ko smo mu povedali, da smo Jugoslavlani, se je nasmehnil: »Tito!« Povedal nam je, da živi v Švici in da je umetnik — slikar. Preden je šel na potovanje, je v razprodaji kupil hlače in smučarje, s čimer nam je dal povedati, da se mu ne godi preveč dobro. Tudi slike je najbrž vzel s sabo namesto denarja... Zaupal nam je, da so ga nacisti preganjali in da je zato pred vojno pobegnil v Švico. Veliko je potoval po svetu. Obiskal je tudi že Jugoslavijo. Naše visoke gore, zeleni griči, sinje morje in pa slivovka so napravili nanj globok in nepozaben vtis... Pogovor je nanesel tudi na Tita, ki ga med drugim ceni zato, ker je nekje slišal o njem, da je velik ljubitelj umetnosti.

Cez dobrih pet ur — medtem nas je zgovorni umetnik že zdavnaj zapustil — se je vlak ustavil na prvi postaji v deželi tulipanov — v Arnhemu. V vagon so prišli ljubozni cariniki. Pregledali so naše potne liste in nas vprašali, če imamo kaj za ocarinirati. Ne da bi čakali odgovora, so nas že zapustili. Sklonili smo se skozi okna in se zagledali v Arnhem, ki je bil že zavrt v prvi mrak. Skoda, da nam sopotniki, mladi Holandci, niso vedeli nič povedati o zgodovinskem dogodku, ko je tu našla svoj konec angleška padalska divizija. Tudi pozneje smo se morali še večkrat prepričati, da mladina zelo malo pozna svojo bližnjo zgodovino, ki ni bila tako bogata kot naša, je pa bila vendarle po svoje zanimiva.

V Amsterdamu smo prispeli nekaj minut pred enajsto. Na peronu kolodvoza, ki je okrog in okrog obdan z vodo, nas je čakal naš bodoči vodič Nico in nas odpeljal v družinski hotel d'Amsterdam. Takih hotelov, ki so tako urejeni, da se v njih počutiš zares domače, je v Holandiji precej.

Amsterdam je največje mesto v Holandiji. Leži ob reki Amstel. S Severnim morjem je povezan po Ijmudenskem kanalu. Pravijo mu tudi Severne Benetke. Sestoji se namreč iz 90 otokov, ki so povezani med seboj z več kot 400 mostički. Mesto slovi tudi zaradi tega, ker je po pravici središče umetnosti v Holandiji, saj ima kar dve univerzi, 40 muzejev in galerij, 4000 kulturnozgodovinskih in zgodovinskih starih poslopj, spomenikov itd.

Letos so sredi mesta odkrili lep spomenik žrtvam zadnje svetovne vojne: National monument.

Ne bi bilo lepo, če ne bi najprej obiskali Rembrandta, najslavnejšega nizozemskega slikarja in velikega umetnika, čigar 350. obletnico rojstva je pred nekaj dnevi praznovala kulturna Evropa. V Rijksmuseumu, kjer smo lahko videli nekaj njegovih najboljših del, med drugimi tudi »Nočno stražo«, smo občutili, da Rembrandt še vedno živi. To pa je občutilo tudi več tisoč drugih obiskovalcev, največ tujcev, ki so se ob istem času mudili v Rembrandtovem svetlišču, alj pa so disciplinirano stali v dolgi vrsti pred muzejem.

Obiskali smo tudi Mestni muzej in si ogledali »Rodinova vrata pekla« in Picassovo »Guernico«. V mednarodnem

inštitutu za mednarodno socialno zgodovino smo si lahko ogledali rokopise Marxa, Lenina, Plehanova, Kautskega in drugih znamenitih osebnosti. Pokazali so nam tudi unikat Komunističnega manifesta.

Skoda, da imajo v tako lepi deželi tako muhasto vreme. Oblaki se le redkokdaj razpršijo, da bi napravili prostor soncu. Venomer dežuje ali pa narahlo prši. Amsterdam pa ni zaradi

FRANC SETINC:

Vtisi s potovanja PO HOLLANDIJI

tega nič manj zanimiv, če ni celo v dežju še lepši.

Delovno življenje se začne v Holandiji ob devetih dopoldne, konča se pa ob petih popoldne. Takemu delovnemu redu ustrezajo tudi holandska kuhinja. Angleški zajtrk, suho kosilo in izdatna topla večerja. Holandci pojedjo veliko krompirja v obliki, zelenjave — pri čemer mi slinim tudi oslajeno solato — raznih sladkih jedi itd. Slovenci se takoj kuhinjo seveda ne bi bili zadovoljni, čeprav je res, da bi se ob taki hrani izdatki nekoliko znižali... Ljudje se oblačijo zelo preprosto. Če bi Amsterdamu rekli »malo pamei«, bi se Parizankam strahotno zamerali. Amsterdamčanke pa bi mislile, da se iz njih norčujem... Na ulicah kar mrežijo kolezarje. Nekdo mi je rekel, da v Amsterdamu ni tatov koles, čemer pa se nisem niti malo čudil. Najraje bi bil odgovoril, da ta

kih koles tudi pri nas ne bi nihče kradel... Vožnja iz Amsterdamu v Den Haag je bila zelo zanimiva. Razgovorjali smo se s katoliškim duhovnikom, ki se je peljal v istem kipeju. Zanimalo ga je, če je Jugoslavija neodvisna država, če je pri nas vera svobodna, če imamo sklenjen konkordat z Vatikanom, če je Stepinac zares sodeloval z ustaši in še marsikaj. Zanimivo je, da ni vedel, da kardinal Višinski živi na Poljskem in da sploh obstaja poljska država... Na tako nepoučenost pa smo nalezili tudi pri drugih izobraženih ljudeh... Marsikdo misli, da se Jugoslavlani oblačimo samo v narodne noše in da namesto čevljev nosimo opanke. Ko smo se v neki kavarni razgovorjali s holandskim komunistom, je nenadoma potipal mojo obleko in me vprašal, če sem jo kupil v Holandiji... Ko sem ga vprašal, če je Zahodna Nova Gvineja njihova kolonija, je odgovoril kot Mussolini: »To ni nobena kolonija! Mi smo ji dali kulturo, tehniko in napredek...« Takoj zatem pa je pristavil, da v Zahodni Novi Gvineji žive še ljudje iz daleč, da so še niso sposobni, da bi se sami upravljali...

Haag, holandska rezidenca, je gospodsko mesto. V njem smo si ogledali Palačo miru, kjer je

tudi sedež mednarodnega sodišča, dalje Mesdagovo panoramo, miniaturno mestce, nekaj muzejev in še kaj. Obiskali smo tudi Scheveningen, ki je največje in najlepše kopališče v Holandiji. V centru je Kurhaus, okrog njega pa polno hotelov, kavarn in restavracij. Promenada ob obali je dolga tri kilometre. To je bilo po programu, zanimivo pa je bilo seveda tudi tisto, kar smo videli izven programa. Na strehah mnogih hiš smo videli televizijske antene. Vodič nam je povedal, da v več kot polovici teh hiš sploh nimajo televizijskih sprejemnikov. Na prometni ulici smo vrgli nekaj drobiža v kloboč mladega invalida (najbrž iz zadnje vojne), ki je v zahvalo igral na ustno harmoniko. V neki drugi ulici je majhen človeček vrtil lajno, njegov tovarski pobiral miloščino. V zakotnih ulicah smo videli žive izložbe, kjer se dekleta ponujajo za denar. Sicer so pa Holandci pobojni ljudje, o čemer pričča veliko število cerkva in duhovnikov...

Splošen vtis o postrežbi v trgovinah in hotelih je bil dober. So pa bile vendarle tudi izjeme. V okrepčevalnici nasproti Palače miru smo se štirje vsedi za mizo in naročili dve steklenici osvežujočih pijač. Natakarnas je vljučno opozoril: »Štirje sedeži v dve steklenici, to ne gre!« V ekem hotelu v Rotterdamu, kjer smo se razgovorjali s predstavnikmi socialistične mladine mesta, so natakarnice delale truš z gramofonom, steklenicami in jedilnim orodjem, da bi motile naše razgovore...

Iz holandskih virov smo izvedeli, da je Rotterdam drugo največje pristanišče na svetu. Nova vodna pot ga veže s Severnim

»Razdežano mesto«

ko so ji Nemci razdežali njeno srce — Rotterdam. Jasno predstavo o tem srcu pa smo sle dobili, ko smo napravili krožno vožnjo po pristanišču. Ko smo zagledali več sto ladij, med njimi tudi »Camitio«, »Garoto«, »Santa Eleno«, »Fidros«, »Birkenstein« in druge, nam je postalo jasno, da je življenjski standard Holandije povezan s tem pristaniščem. Brez njega bi bila Holandija revna dežela...

Pравни kotichek

U zastaranju terjatev

Ze star latinski izrek pravi: »Ignorantia iuris nocet« — neznanje prava škoduje. Pravilnost tega izreka je že, marsi, kdo preizkusil na svoji koži, toda malokje velja tako zelo kot na področju zastaranja. V pravo se namreč izkazuje časa, temu velikemu zdravniku in tistemu mnogim nesreč, velik pomen, kajti po predpisih o zastaranju dolgov v določenem času zastarajo. Vendar ne zastarajo v korist vsakogar, ampak samo v prid tistega, ki to ve in pozna predpise. Izrečno je namreč po našem zakonu določeno, da se sodišče samo na zastaranje ne more ozirati, če se dolžnik nanj ne sklicuje. Zato je poznanje predpisov o zastaranju dolžniku lahko v veliko korist. Prav tako pa je to poznanje lahko v veliko korist upniku, ki mora paziti, da njegova terjatev ne zastara.

Predpise o zastaranju terjatev vsebuje zakon o zastaranju terjatev iz leta 1953, ki je uredil to vprašanje za vsa država enotno (pred vojno so veljali v raznih delih države različni predpisi) in ki je roke o zastaranju dokaj skrajšal.

Kolikor za posamezne primere ni drugače določeno, zastarajo terjatve v 10 letih (poprej v 30 letih). Občasne terjatve, ki dosepevajo v posameznih obdobjih (n. pr. preživnine, anuitete) pa zastarajo v 3 letih od dospelosti vsakega posameznega obroka, medtem ko pravica sama zastarava v 10 letih. Medsebojne terjatve gospodarskih organizacij, obrtnikov in imetnikov drugih delavnih iz dogovora o izročitvi blaga in iz dogovora o delu in uslugah v okviru njihove dejavnosti zastarajo v 3 letih. Zakupnine prav tako zastarajo v treh letih. V treh letih zastarajo tudi terjatve odškodnine. Tukaj začne teči triletni zastaralni rok z dnem, ko je oškodovanec izvedel za škodo in osebo, ki je škodo napravila. V vsakem primeru pa poteče ta rok v 10 letih, torej tudi v primeru, če bi oškodovanec izvedel za škodo ali pa oškodovalca še ne izvedel. Edino takrat, če je bila škoda storjena s kaznivim dejanjem, poteče zastaranje šele tedaj, ko je zastaral tudi kazenski pregon.

Cela vrsta terjatev zastara že v dveh letih in sicer: terjatve delavcev, uslužbencev in nameštencev, ki izvirajo iz njihovega delovnega odnosa, terjatve gospodarskih organizacij, obrtnikov za izročeno blago, izvršeno delo in usluge drugim osebam (razen med seboj, kjer velja triletni zastaralni rok), terjatve gostinskih podjetij za stanovanje in hrano, terjatve oseb, ki se ukvarjajo s prevozom, terjatve poljedelcev in izročitev poljedelskih in gozdnih proizvodov za potrebe dolžnikovega gospodinjstva, terjatve inženjerjev, arhitektov, pooblaščenih inženjerskih in geometrov, terjatve zdravnikov, zobarjev, babic in veterinarjev, terjatve odvetnikov, terjatve slikarjev, kiparjev, skladateljev in drugih umetnikov, terjatve učiteljev in in-

struktorjev, terjatve ustanov za vzgojo in zdravljenje (zlasti bolnišnice). Še krajši zastaralni rok enega leta je določen za naslednje terjatve: terjatve za električno energijo, plin, vodo, dimnikarske usluge in za čiščenje za privatna gospodinjstva, terjatve radijskih postaj za uporabo radijskih sprejemnikov, terjatve pošte, telegrafa in telefona in terjatve predplačila za občasne publikacije.

Zastarajo tudi terjatve, ki so ugotovljene s pravomočno sodno odločbo ali s poravnavo pred sodiščem, vendar znaša tukaj zastaralni rok 10 let, tudi če bi sicer veljal za tako terjatev krajši zastaralni rok.

Zastaranje ne teče med zakoncem, med starši in otroki, dokler so otroci pod oblastjo staršev in med skrbnikom in njegovim varovancem, dokler traja skrbništvo. Zastaranje tudi ne teče za časa mobilizacije in vojne glede oseb, ki so v vojaški službi, ter glede terjatev oseb, ki so zaposlene v tujem gospodinjstvu nasproti delodajalcu in njegovim družinskim

članom, dokler traja delovno razmerje.

Zastaranje proti osebam, ki so na odslužitvi vojaškega roka ali orožnih vajah, ne more nastopiti, dokler ne pretečejo trije meseci od dneva odslužitve.

Zastaranje se lahko prekine. Pretrga se s tem, da dolžnik dolg prizna, kar lahko napravi ne samo z direktno izjavo, ampak tudi posredno, n. pr. z delnim plačilom. Dalje se prekine zastaranje z vložitvijo tožbe, ki pa se mora v redu nadaljevati — ne zadošča pa, kar marsikdo zmotno misli, za prekinitev zastaranja, če upnik dolžnika pisмено ali ustno opominja na izpolnitev obveze. Po prekinitvi zastaranja prične teči zastaranje znova in se poprej že dotekli čas ne vračuna v zastaranje.

Daljša ali krajša doba zastaranja, ko je določeno v zakonu, in mogoče odgovoriti. Prav tako se dolžnik ne more odreči zastaranju, preden je potekla zastaralna doba. Pač pa se je mogoče odreči pravici zastaranja, ko je zastaralna doba že potekla in se šteje pisмено priznanje zastaranje obveze kot odrek zastaranja. Isti učinek ima položitev zastave ali drugega varstva za zastarano terjatev. Če pa je dolžnik izpolnil obvezo, ki je že zastarala, nima pravice zahtevati nazaj tega, kar je dal, čeprav ni vedel, da je obveznost že zastarala.

Urejanje naših pokopališč

POKOPALIŠČA — V PRIMERNE KRAJE

Pokopališča, ki so zadnje bivališče ljudi, morajo biti lepo urejena, saj so ti kraji zgovorna podoba kulturnega nivoja prebivalcev in jih moramo zato estetsko oskrbovati. Naša pokopališča, predvsem na deželi, pa so pogosto v zelo klavnem stanju in kažejo, da smo se zanje premalo brigali, čeravno sodijo med važne komunalne naprave, na drugi strani pa so manjkali zakonski predpisi, ki bi primerno urejali to važno vprašanje.

POKOPALIŠČA MORAJO BITI UREJENA V TREH LETIH

Da se dokončno reši in uredi vprašanje pokopališč, je ob koncu leta 1955 izšel zakon o pokopališčih (Ur. list LRS št. 40-55), dne 2. avgusta t. l. pa pravilnik o izvajanju tega zakona (Ur. list LRS št. 26-56). Osnovna poglavja predpisov urejajo vprašanje ureditve in opustitve pokopališč, pokop mrličev in prekop grobov, pokopališki red in končno sankcijske določbe, ki so tudi nujno potrebne pri izvajanju tako važnih predpisov. Razumljivo je, da pokopališče ne bo mogoče takoj urediti, kot to terjajo predpisi, zato je za ureditev pokopališč določen 3-letni rok.

Občinski ljudski odbori, ki preko svojih pokopaliških in komunalnih uprav upravljajo pokopališča, morajo izdelati triletni plan za izvedbo vseh potrebnih del. Tako so se nekatere objekti pričeli urejevati že letos, vendar bo treba te prostoro in naprave prilagoditi zakonskim predpisom do konca leta 1958. Iz tega sledi, da bo treba glavna dela opraviti v letih 1957-1958. Kakor znano, se bo proračunsko leto 1957 začelo že s 1. januarjem prihodnjega leta, zato morajo naši občinski ljudski odbori sleherni pravočasno zagotoviti v svojih proračunih v ta namen potrebna sredstva.

Veliko pokopališč v naših krajih je ob cerkvenih objektih ali pa sredi naselij in jih bo treba nujno preločiti na primernejše kraje in sicer vsaj pol kilometra od najbližjih poslopij oz. zazidalnih okolitev. Za opustitev ali novo ureditev pokopališč veljajo gradbeni in sanitarni predpisi, so torej določeni investicijski program s pripravo glavnega projekta, lokacije in gradbenega dovoljenja in terjaja potrebna finančna sredstva. Preložitve pokopališč bo ponekod nujno potrebna, tako n. pr. v Cerkljah ob Krki, saj leži pokopališče sredi naselja ob stanovanjskih hišah in nima predpisane mrtvašnice, ki se na tem mestu sploh ne bo smela postaviti.

VAŽEN JE POKOPALIŠKI RED

Za upravo pokopališč odgovarjajo pokopališčne uprave ali pa od ljudskega odbora pooblašeni organi. Ti vodijo potrebne evidenco vseh pokopanih in skrbijo za red in izgled grobov in pripadajočih objektov ter upravljajo mrtvašnico in skrbijo za pogrebne usluge. Vsak namenj grobov je moratalo in materialno dolžan, da oskrbuje grobove in neposredno okolico skozi vse leto. Posamezne pokopališčne uprave so vpeljale oskrbovanje grobov po naročilu lastnikov in bilo bi pravilno, da se ta način razširi povsod, kajti le na ta način bo pokopališče zares lepo urejeno. Delo na pokopališčih in odnose med upravo in lastniki grobov bo urejal pokopališki red, ki ga morajo imeti sleherni pokopališče. Kolikor ti predpisi že obstajajo, se morajo prilagoditi v treh mesecih novim določilom.

Po novih predpisih mora imeti vsako pokopališče mrtvašnico

Resen problem škode, povzročen po divjih prašičih

Okrajno sodišče v Sevnici je zavrnilo tožbeni zahtevek posestnice z Lepega dola proti Lovski družini v Boštanju ob Savi na povračilo škode, ki so jo napravili divji prašiči, lani na tožnični njeni. V razlogih sodbe je rečeno, da tožnica ni poskrbela za uporabo primer- nih sredstev v zavarovanje pred škodo po divjadi na način, ki je primeren krajevnim potrebam.

Na pritožbo tožnice je okrajno sodišče kot pritožbeno sodišče v Celju izpodbijalo sodbo razveljavilo in naročilo prvemu sodišču, da zadevo ponovno obravnava in razsodi. Nekaj zanimivih mest iz razlogov te odločbe:

Za škodo, ki jo napravi zaščiten divjad ali divji prašič na odprtih zemljiščih, odgovarja lovsko družina po 44. členu zakona o lovu, če je lastnik ali posestnik poskrbel za zavarovanje pred škodo na tak način, ki je splošno vpeljan oziroma primeren krajevnim razmeram. Lovska družina trdi, da je krajevno primerno zavarovanje

uporaba zaščitnih sredstev, kakor zatikanje količkov, ki so namazani s karbolinejem, fenolnolom ali s kakšno drugo smrdečo snovjo. Dve priči sta izpovedali, da so ta sredstva več ali manj uspešna, če se uporabijo pravčasno in v zadostnem obsegu. Po pričevanju tožničnega moža ugotavlja prvo sodišče, da tožnica lani ni uporabljala nobenih zaščitnih sredstev. Pritožba izpodbija to ugotovitev in navaja, da sta drugi dve priči kot funkcionarja lovске družine prizadeti na izidu pravde. Pritožba sodi uporabo smrdljivih sredstev kot neprimerno zavarovanje. Če bi bilo sodišče zaslislalo po tožnici predlagane ostale priče, bi bilo ugotovilo, da je ostala uporaba teh sredstev prejšnja leta popolnoma brezuspešna in bi se bilo sodejše prepričalo, da proti divjim prašičem ni nobenega drugega zaščitnega sredstva kakor postavitev ograje ali pa odstrel. Zaščitna ograja da v tem primeru zaradi velikih stroškov ne prihaja v poštev. Tudi pravi pritožba, da prva stopnja neopravičeno očita tožnico opustitve primerne zavarovanja, ko vendar tožča stranka zatrjuje, da je prejšnja leta uporabljal po lovskem glasilu pripravljena smrdljiva sredstva v velikem obsegu in da so, kljub temu prašiči vdrli na njivo in napravili škodo. Zato meni tožnica, da lovška družina odgovarja odškodninsko, ker ni pravočasno organizirala odstrela divjadi.

Po mnenju okrajnega sodišča je treba rešiti vprašanje, ali je strokovna uporaba karbolineja, zlasti pa fenolna splošno vpeljan in krajevnim razmeram primeren način zavarovanja pred škodo po zaščiteni divjadi in divjih prašičih, in dalje, ali je štetj neuporabe teh zaščitnih sredstev za tako okoliščno, ki reši lovsko družino odškodninske odgovornosti. Zaslislani priči, ki nastopata bolj kot zastopnika lovškega društva kakor pa kot priči, nista določno povedali, da je karbolinej in fenolnol zanesljivo zaščitno sredstvo proti škodi, ki jo napravijo divji prašiči. Ničesar pa nista omenili, če je uporaba teh sredstev splošno vpeljana in če je v našem primeru smotna, to je krajevnim razmeram primer- na. Izvedenec se glede učinkovitosti ni mogel izjaviti in je mnenja, da je zanesljivo sredstvo ograja. Prvo sodišče je vzelo brez podlage, da je neuporaba teh zaščitnih sredstev po tožnici že razbremenila lovsko družino odgovornosti.

Okrajno sodišče naj po neprizadetem strokovnjaku dožene, ali je fenolnol še splošno uporabljeno sredstvo pri naših kmetovalcih. Za sedaj je to dvomljivo, saj je znano, da lovске dru-

žine iz lastnih sredstev kupujejo fenolnol in ga dele kmetom, da jih navajajo na uporabo in s tem zmanjšajo škodo. Še bolj dvomljivo je, če ima to sredstvo učinek pri divjih prašičih, in ni izključeno, da je možna proti divjim prašičem le ograja ali pa odstrel. Problem škode po divjih prašičih pa ni samo vprašanje kraja Boštanj. Vsi slovenski lovci plačujejo težke malijone za to škodo. Gotovo bi bili lovci že storili vse, da bi se fenolnol uporabljal in s tem odvračala škoda in hude davjate, če bi bil res zanesljiv. Karbolinej je poznan že do go, in pa bi bilo slislati, da bi ga kmetovalci uporabljali za preprečitev lovске škode.

Prvo sodišče bo moralo strogo ločiti lovsko škodo in zavarovanje pred njo na eni strani proti divjim prašičem, in na drugi strani proti zaščiteni divjadi. Odločiti bo treba, ali je glede na lego njive uporaba smotna potem, ko bo ugotovila, ali leži njiva na pobočju hriba ali na ravni. Učinek je lahko dokaj različen glede na konfiguracijo zemljišča. Končno bo treba tudi pri presoji krajevnim razmeram primerne zavarovanja premisliti razmerje med izdatki za zaščitna sredstva in donosom zemljišča. Če bi znašali stroški več, kot je dohodek njive, bi se taki izdatki ne mogli zahtevati od posestnika njive. Zaslislati bo treba še nekaj kmetov, da povedo, kakšen je bil uspeh uporabe fenolnoln, na kar bo sodišče laže vrednotilo izvedeniško mnenje. Šele potem bo mogoče zanesljivo odločiti o tožbenem zahtevku.

Iz brežinskih sindikalnih organizacij

Društvo učiteljev in profesorjev. — Od tega je občinski sindikalni svet dobil le zapisnik ob občnega zbora in nič drugega. S članarino pa so v redu.

Državni uslužbeni. — Tudi ti so poslali obSS le zapisnik občnega zbora in pred kratkim še zapisnik o sestanku, vemo pa, da so jih imeli več. S članarino so točni.

Vojna pošta, Cerklje. — Ti so precej močan kolektiv, vendar ni med njimi v sami podružnici društvenega življenja. Nimajo članskih sestankov, da bi na njih obravnavali svoje probleme in seznanjali članstvo s politično-ekonomskimi vprašanji naše skupnosti. Čeprav so vojaška ustanova, bi morali biti seznanjeni z našo družbeno problematiko. S splošno politiko pa bi jih znali dobro seznanjati tovariši oficirji iz garnizona.

Obrtni delavci, Brežice. — V podružnici so včlanjeni različni obrtni delavci iz socialističnega in privatnega sektorja. Število članov je majhno, okrog 50, če vemo, da je na področju občine preko 250 ljudi, ki so zaposleni v zasebnem sektorju. O zapisnikih tudi tukaj ni nič.

Prevozi, Brežice. — Poleg članarine pričakuje obSS od njih tudi zapisnike, vendar teh ni od nikoder, tudi od DS ali UO ne.

Jože Stok — Korotan:

14

(Nadaljevanje)

Partizanska godba

Borci Brunove čete pa niso bili samo godbeniki in partizanski vojaki. Kamor koli so prišli, so se znali vživeti v navade vojaške enote ali v življenje vaščanov ter jim po svojih močeh pomagati. Tako so v Rožancih lepega popoldneva zapele »Nabrusimo kose«. »pograbili kose in odšli na travnike kositi. Čeprav so bili vsi godbeniki rudarski asi, so z velikim uspehom podhali travo, klekali in brusili kose in se tako zagrizli v delo, da so kose pele kakor glasbila.

Vaščani so jih bili veseli, zato so jim s hvaležnostjo postregli z izdatno hrano in pijačo ter jih tako pridobili še za drugi dan.

Naslednjega večera se je nekaj mož napotilo v Crnomelj. Po ogledu kno predstave so posedli v gostilni in se zapletli v zanimiv pomenek. Ko je znanjalo pijače, besede pa so postale suhe in redke, je osiveli moček globoko vzdihnil.

»Oh, da bi bilo še enkrat konec vojne, kajne očka?« in pogledal Kumlanca, ki si je popravljal razkošne brke.

»Seveda!« je podzvestno pritrldil Kumlanec, vesela družba pa se mu je prešerno nasmejala.

Mož pa je bil zavoljo tega tako užaljen, da se je umaknil v samotno in se začuden vprašal, če res izgleda tako star.

»Prav gotovo me kosate brke in pleša na glavi napravijo še starejšega,« si je mislil. Naposled se je le potolažil in sprizljal z resinco, da ima že štiri križe in zatorej ni več fant, temveč zrel mož in celo oče. Vrnil se je med prijatelje in z njimi odkreval nazaj v Rožance.

Godbeniki so v Rožancih zaveli pravo vojaško življenje. Toda nekaj borcev je proti vsem partizanskim navadam še vedno nosilo s seboj dežnike, ki so jih prinesli od doma. Nosili so jih vse dotle, dokler ni kapelnik Brin zarobantil.

»Primojduš, naša godba vendar ni japonska vojska!«

Vojaki z dežniki so se molče umaknili za skedenj in se posvetovali. Popoldne sta Vezovišek in Pokleka že odšla na Vojni vrh, kjer sta zametala svojo orožje proti ačemu za dva hlebec kruha in dve klobasi. Gračnar pa je v Otovcu napravil še boljše kupčijo. Tako je bila vsa godba na račun prodanih dežnikov deležna izdatne malice.

V zarji predzadnjega avgustovskega jutra je godba korpusa zapustila Rožance in odhitela v Crnomelj. Tam se je vključila v kolono VII. korpusa, ki je bil na pohodu proti Notranjski. Dolga karavana, ki je šla 450 mož, konjsko vprego, mule in klavno živino, se je pomikala čez hrib v Stari trg, od tam pa h Kolpi. Ponoči se je z brodom prepeljala čez reko in po hrvaški strani nadaljevala pot čez Brod na Kolpi in dalje skozi Oslinico in Cabar na Notranjsko.

V štiridnevem pohodu so borci napravili skoraj 120 kilometrov marša. Zato se jim je počitek v Loški dolini prilegel kot hladna prha v poletni vročini, in še toliko bolj, ker je bil tam mir in zatišje.

Na Vrhu, kjer je domovala godba korpusa, je bilo prav prijetno. Tudi veselja je bilo dovolj, ki so ga po še povečale vesele novice: zavetniki prodirajo v Nemčijo tudi čez Belgijo in Holandijo. V Italiji prebija gotsko linijo. Rusi zarzeli Turn-Severin in prekoračili jugoslovansko mejo. Oblatnica kapitulacije fašistične Italije. Nemci na Balkanu odrezani od zaledij.

Vse take razveseljive dogodke je godba korpusa proslavila s igranjem. Ko pa se je Rdeča armada v Kladovcu združila z NOV in PO Jugoslavije, so godbeniki igrali na manifestaciji v Starem trgu.

V nedeljo, 10. septembra, pa

je nad Loško dolino nenadoma zadržala strojnica. Sprva je izgledalo, kakor da se nekdo igra. V naslednjem trenutku, ko so vmes posegli še številni mitraljezi, mine in granate, je bil odgovor jasen.

V spopadu enot korpusa z domobranci in Nemci, ki so izvedli napad z 2000 vojakov, je nastala pravcata bojna nevihta. Vso Loško dolino je preplaval vihar, ki je žvižgal in rezgal, pel in jokal, bučal in donel ter prinašal smrt, razdejanje in opustošenje.

Sovražniki so bili dviti in neizprosn. Zato so se godbeniki in domaćini z Vrha umaknili na Babno polje. Tam so skrili pred nevarnostjo nabirali lesnike in jih trli in mli. Tako so se vsaj malce zamočili in tešili lakoto.

Ko so sovražniki oropali vasi, pobili več nedolžnih domaćinov in partizanov ter oskrnili domove, na bojišču pa pustili petdeset mrtvih vojakov, so spet izginali v svoje brolge. Ubežniki z Vrha se iz previdnosti niso takoj vrnili na svoje domove. Noč so prebili na prostem v leščevini, kjer so jih vso noč vznemirjale predrzne verbe.

Ob vrnitvi na Vrh si je godba hitro opomogla. Tam je dobila novega šefa kuhinje Milana, ki je iznajdljivo poskrbel za zajtrk in prav hotelsko kosilo. Pa še nekaj: tistega dne so se godbeniki prelevili v prave partizane — vsaj po pokrivalih.

Stabni podporočnik Edi jim je namreč preskrbel titovke, ki so jih bili izredno veseli.

Naslednje dopoldne je godba korpusa odkorakala v vas Viševce, kjer je igrala na pogrebu osemnajstih domaćinov in partizanov, ki so jih pobili sovražniki. Popoldne so se godbeniki odpravili na dveh voze skozi Stari trg in mesto Lož v Novo vas. Tam so igrali na pogrebu predsednika gospodarske komisije za Notranjsko, ki so ga domobranci umorili na zelo krut način.

Zvečer se je godba vrnila na Vrh, kjer je prenočila, zjutraj pa je s štabom korpusa odrinila v Novo vas, kjer je skupno s frontnim gledališčem priredila miting za vaščane in partizane. Bilo je vsega dovolj: glasbe, petja, vesele zabave in razigranega plesa.

Hladne jesenske noči je frontno gledališče odrinilo na pot proti Primorski, naslednji večer pa mu je sledila še godba.

Prvi pohod ni bil dolg, kajti Brunova četa si je izbrala za prvi počitek Vrh v Loški dolini. Ko so borci tam večerjali neslanu krompirjevo juho, je Kumlanec v šali prav resno govoril: »Če se še kdaj vrnem domov in če bo kdo tarnal, da je utrujen, ker je šel peš iz Zidanega mosta v Hrastnik, mu bom za brusil, da smo v partizanih hodili tako daleč k večerji in spat.«

Zjutraj je s primorske smeri pretela nevarnost, zato godba

ni nadaljevala pohoda, temveč se je spet vrnila v Novo vas. Godbeniki so bili utrjeni, pa so si v šoli takoj postlali in legli k počitku. To so storili ob pravem času, kajti še ponoči so morali na pot, ker so bile Bloke izpostavljene nevarnosti.

Po peturnem pohodu so bili spet na Vrhu. Tam so se nastanili že šestič, in prav zaradi tega se je te vasice prišlo ime Glasbeni vrh, in res je bil. Tu so godbeniki vadili, od tod so hodili igrat v brigade in na razne prireditve po vaseh. Tisti dan so igrali v igri vasi na manifestaciji za združeno Slovenijo v demokratični Jugoslaviji. Tam so zvedeli za radijske vesti: Nemci se naglo umikajo iz Italije. Konec sovražnosti med NOV Jugoslavije in Bolgarijo.

In zanimiv dogodek v sami igri vasi, sem je z Vrhničke na Notranjskem pobegnili 17 domobrancev s kapetanom na čelu in se predalo naši vojski.

Drugi dan je nad Cerkljskim jezerom zaškrtnilo angleško letalo, Nesreča. Pilot se je skušal rešiti, a se padalo ni odprlo in je treščil na tla, malo stran pa je zgrmel na zemljo tudi avion. Poveljstvo korpusa je pripravilo letalce slovesen pogreb: godba je zaigrala žalostinko, nato sta govorila, naš in angleški oficir, pevski zbor je zavel, zaščitni vod korpusa pa je izstrelil tri salve.

(Nadaljevanje sledi)

NA STADIONU „MATIJE GUBCA“ V VIDMU-KRŠKEM GRADIJO STEZO ZA MOTORNE DIRKE

Prihodnje leto bodo lahko na štadionu že republiške in zvezne motorne dirke

Pred leti so bile na štadionu »Matije Gubca« v Vidmu-Krškem motorne dirke na stezi, ki je namenjena za konjske dirke. Te prireditve je za zanimanjem spremljalo tudi do 10.000 gledalcev, kar dokazuje, da je v Spodnjem Posavju za ta šport veliko zanimanje. Zato pa se je na dirkah zgodila smrtina nesreča, prišlo je tudi do telesnih poškodb zaradi padcev. Zato je Avto-moto zveza Slovenije prepovedala nadaljnje avto-moto prireditve na tej stezi. Ker pa je zanimanje za te dirke med domačini kakor tudi med člani Avto-moto društva iz Zagreba ter društvi iz Slovenije vedno večje, je upravni odbor Avto-moto društva v Vidmu-Krškem pričel resno razpravljati o izgradnji nove, po mednarodnih predpisih urejene steze za motorne dirke. Društvo se je dogovorilo z Avto-moto zvezo Slovenije in Hrvatske, da bi s skupnimi močmi pričeli s to gradnjo.

Ze nad 1500 ljudi si je z vidnim zanimanjem ogledalo, trboveljski muzej

*** SLAVNOSTNA SEJA ŠD »SLOGE«** — V počastitev padlega narodnega heroja Lojzeta Hohlkrajca je bila v nedeljo zvečer na Dobrni v Trbovljah slavnostna seja ŠD »Sloga«, ki so se poleg članov udeležili tudi pokojnikov svojci in predstavniki oblasti ter množičnih organizacij. Slovesnosti sta se udeležila tudi predsednik SZDL trboveljske občine tov. Jože Piki in tajnik občinskega sindikalnega sveta tov. Tone Kukovca.

Vsem zbranim je uvodoma spregovoril predsednik športnega društva tov. Puntar, slavnostni govor pa je imel predsednik terenske Socialistične zveze.

Tega dne je priredila »Sloga« v počastitev spomina Lojzeta Hohlkrajca tudi pionirski nogometni turnir, o katerem poročamo na drugem mestu.

*** MLADINSKA GODBA »SVOBODE-CENTER« JE IGRALA V LJUBNEM** — Mladinsko godbeni skupino »Svobode-Center« iz Trbovelj na obisk k otrokom padlih borcev iz trboveljskega okraja, ki tabore v Ljubnem ob Savinji. Godba je bila v tem prijaznem kraju zelo lepo sprejeta.

Uspešno delo občinskega sindikalnega sveta v Krškem

(Nadaljevanje s 3. strani)

lo občinskih sindikalnih svetov ter določili mesto sindikalnih organizacij v delavskem samoupravljanju. V zvezi s tem pripravila občinski sindikalni svet v Vidmu-Krškem načrt vzgojno-izobraževalnega dela za bližnjo jesensko in zimsko sezono Organiziral bo seminar za članke delavskega samoupravljanja v trgovini in obrti. Nekoliko kasneje bo seminar za predsednike upravnih odborov in delavskih svetov, kjer bodo leti imeli možnost poglabljati se v tehniko vodenja sestankov, pripravo in obdelavo poročil itd. Ta seminar bo obsegal šest raznih tem, ki jim jih bodo pripravili najboljši organizatorji — strokovnjaki, ki so zato že določeni pri Centru za dvig strokovnih kadrov.

Občinski sindikalni svet je v zadnjem času proučeval osnutek novega zakona o delovnih odnosih in osnutek novega zakona o pokojninah in bo razpravljalo o teh vprašanjih v prvi polovici meseca septembra prenesel v sindikalne podružnice, tako da bo sleherni ali vsaj večina članov temeljito poznala zakonske osnutke, ki se pripravljajo za sprejetje.

Pravkar zbira občinski sindikalni svet prijavitve za udeležbo proslave ob 20. obletnici štrajka tekstilnih delavcev, ki bo v nedeljo, 16. septembra v Kranju. Računajo, da se bo te manifestacije delavske solidarnosti in borbene tradicije udeležilo iz Vidma-Krškega okrog 120 članov.

Pred dnevi so se na štadionu v Vidmu-Krškem zbrali zastopniki imenovanih zvez in člani upravnega odbora domačega

Pretežni del stroškov za izgradnjo nove steze bo nosilo domače društvo, k izdatkom pa bo prispevala še Avto-moto zveza Slovenije in Hrvatske,

Avto-moto društva ter skupno pregledali teren. Domače društvo je že pričelo z zemeljskimi deli. Komisija je ugotovila, da so dela pravilno začeta in da je prostor za progo dobro izbran in da ne bo škodil že obstoječi konjski stezi. Vsa zemeljska dela bodo, kot izgleda, opravljena še pred zimo, zaščitno ograjo, ki bo služila le v času prireditve in treninga, pa bodo namestili prihodnjo spomlad, ko bo steza že utrjena. Tako bo Avto-moto društvo v Vidmu-Krškem že drugo leto lahko pripravilo gledalcem in ljubiteljem avto-moto športa presenečenje s tem, da bo organiziralo velike meddruštvene motorne dirke v republiškem ali pa celo v zveznem merilu.

Vse to dokazuje, da bo na novi motorni stezi vedno dovolj kvalitetnih prireditev, kjer si bomo lahko ogledali tudi najboljše vozače-motoriste iz cele Jugoslavije,

nadalje občinski LO Videm-Krško, računajo pa tudi na pomoč okrajnega ljudskega odbora, kajti ta steza ne bo le edina v Spodnjem Posavju, temveč v vsem našem kraju, in tretja v naši republiki. V Sloveniji je dirkalna steza le v Kranju in Celju, katera pa nima zaščitne ograje, zaradi česar Celjani ne morejo prirediti republiških in zveznih dirk.

Da se Zagrebčani zanimajo za to stezo, ni nič čudnega, saj imajo v LR Hrvatski podobno stezo le v Osijeku in Crikvenici, ki pa sta od Zagreba precej oddaljena. Izrazili so željo, da bodo na novi progi trenirali in priredili motorne dirke.

Ob pol treh popoldne se je ob zvokih gasilske godbe iz Kapel razvil velik sprevod skozi trg do Gasilskega doma. V sprevodu so bili poleg domačih gasilcev tudi gasilci iz sosednjih krajev.

RIBIŠKA DRUŠTVA V SPODNJEM POSAVJU

Ribiško društvo v Krškem redno pomlajuje ribi zarod

Ribiško društvo v Krškem zanjema področje bivšega krškega okraja. Za boljše upravljanje voda je teren razdeljen na pet ribiških družin, in sicer: Sevnico, Krško, Kostanjevico, Brežice in Podčetrtek.

Potoke upravljajo ribiške družine. Vsak potok ima določen maksimum, glede na svojo zmogljivost torej določeno število članov — ribičev. Zmogli- vosti je bila določena že na ob- nem zboru.

Disciplina med ribiči se je precej izboljšala že s tem, da se le-ti med seboj poznajo. Na rednih družinskih sestankih, ki so vsak mesec, pa ukrepajo proti raznim prekrškom. Pri posameznih družinah so se tudi že formirala disciplinska sodišča.

Ker so bile vode precej iz-

črpane, je ribiško društvo redno vlagalo v potoke mladi ribji zarod. Tako so zadnja leta vložili v Bistrico, Brestanico, Blan- co, Sevnico, Močnik, Malenco, Sušico in Obhr-Studeno 30.000 mladih postrvi, v Krko pa 160.000 mladih krapov.

Navzlic rednemu vlaganju pa v nekaterih potokih ni zažele- nih uspehov. Tako se na pri- mer pogosto opažajo ribji tatov- ti ob potoku Brestanica. Ker so med njimi tudi mladoletni, ne gledajo na mero in neusmiljeno uničujejo mladi zarod in s tem preprečujejo nadaljnji razvoj. Prav tako se dogaja v tem po- toku, da uničujejo ribji zarod z eksplozivom. Nujno je, da se še poostri nadzorstvo nad vsemi potoki in izsele divji ribiči, katere je treba neusmiljeno preganjati in kaznovati, kajti edino na ta način bodo potoki

Plenum občinskega sindikal- nega sveta. — Prejšnji teden je zasedal redni plenum občinske- ga sindikalnega sveta. Poleg razrešitve nekaterih članov predsedstva je plenum obravna- val tudi polletno finančno po- ročilo.

Posebna točka dnevnega reda je bilo poročilo o vlogi sindikal- nih organizacij pri utrjevanju delavskega samoupravljanja.

Poučni izlet rezervnih oficir-jev. — Senovski rezervni oficir-ji so pred nedavnim napra- vili poučen izlet k neki vojaški enoti. To pot so si izbrali za

svoje učenje ogled službe zvez. Pripadniki vojaške enote so iz- letnikom pokazali najnovejše pridobitve v tehniki modernih zvez. Tako so se poleg doseda- njega teoretičnega znanja izpo- polnili še praktično z ogledom telegrafске, telefonske, radio in teleprinterске službe.

Nato so senovski rezervni ofi- cirji priredili še izlet v prelepi gorenjski kot.

Društvo namerava tudi v bo- doče prirediti takšne ekskur- zije za svoje člane, da se izpo- polnijo s koristnimi praktični- mi ogledi raznih rodov in služb.

IZ BRESTANICE

Brestaniški gasilci so razvili novo zastavo. — Pred nedavnim so imeli brestaniški gasilci lep praznik — razvili so novo dru- štvno zastavo.

Ob pol treh popoldne se je ob zvokih gasilske godbe iz Ka- pel razvil velik sprevod skozi trg do Gasilskega doma. V spre- vodu so bili poleg domačih ga- silcev tudi gasilci iz sosednjih krajev.

Pred gasilskim domom se je zbralo mnogo ljudi, med njimi tudi predstavniki oblasti in OGZ Trbovlje. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik se- novške občine. Novi zastavi sta botrovala tov. Koserjeva in tov. Miklavčič.

Ob tej priložnosti je bil po- veljnik PGD Brestanica tov. Zmavc odlikovan s zvezno ga- silsko zvezdo druge stopnje. Za- tem so bila podeljena nekate- rim članom še odlikovanja III. stopnje republiške gasilske zve- ze, domače društvo pa je neka- terim svojim članom in dvema najstarejšima pionirjema izro- čilo priznanja. Oba pionirja sta v gasilskem društvu že deset let. Eden je postal njegov član s četrtem letom starosti.

Po tej slovesnosti je bil mi- mohod vseh gasilskih čet, nato pa so bile pionirske gasilske vaje, ki so lepo uspeli.

Pozabljena 60.letnica. — Le- tos poteka šestdeset let, odkar so v bivšem trapistovskem sa- mostanu na rajhenburskem gra- du odprli Tovarno čokolade in likerjev. Njeni izdelki »Imperi- al« in »Trapistina« so si kmalu pridobili zaslužen sloves ne samo doma, marveč tudi v tujini. Po osvoboditvi ta ljudska oblast prestavila tovarno v Sotelsko, kraj med Brestanico in Vid- mom. Tu se sedaj njen kolektiv trudi, da bi nekdanji sloves iz- delkov te tovarne še povečal.

Radio Ljubljana v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05. 7.00. 13.00. 15.00. 17.00. 19.30. radi- ski dnevnik ob 22.10. oddaja »Zeti- st« — poslušajte ob delavskih ob 14.40, ob nedeljah pa ob 14.15. Kmeti- ske novice in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12.30. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6.20, oddaja »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spre- red) pa vsak delavnik ob 5.00 do 7.00.

Ježjak. 18.45 Okno v svet: Samostojni Maroko. 20.00 Veseli večer. 22.15 23.00 Oddaja za naše izseljence — vs- valu 327.1 m.

ZASAVSKE BODICE

Vse v čast božjo!

Tradicionalno cerkveno žegna- nje pri sv. Roku v Brežicah spremlja ravno tako tradicio- nalno popivanje in pretepi go- rečih častilcev tega svetnika. Redno vsako leto imajo na Ro- kovo nedeljo organi LM iz Bre- žice opravka z romarji iz bližnje okolice. To so namreč fantje, ki se iz »pobožnosti« nikakor ne morejo posloviti od sv. Roka, ne da bi o tem ne vedeli tudi drugi ljudje. Tako so tudi letos kon- čali vsakoletno žegnanje z raz- bijanjem in pretepom v gostilni na Čatežu. Tega dne je bilo v sicer solidni gostilni poleg do- mačih gostov precej izletnikov iz Zagreba in drugod. Namesto da bi se izletniki, ki so se prišli na Krko kopat, kakor tudi dru- gi mimoidoči turisti v gostilni v miru okrepčali, so jim »rokovci« napravili »predstavo«, zaradi katere so vsi ti gostje odšli.

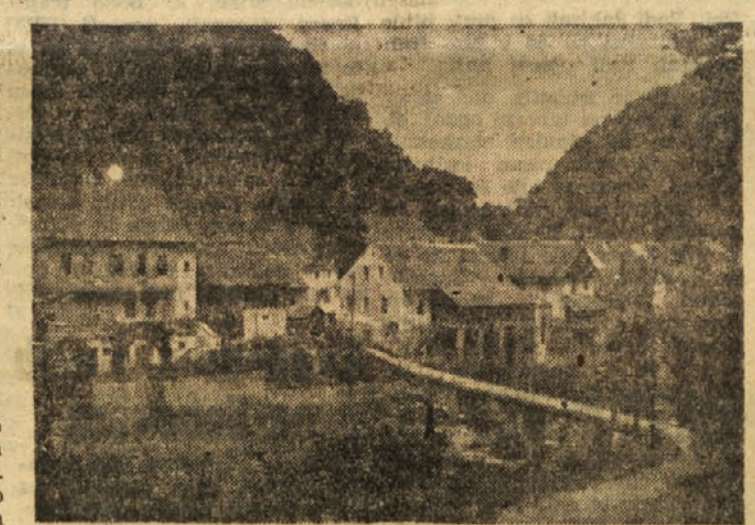
Ko govorimo o turizmu v Bre- žicah, poudarjamo, da so v kra- ju vsi pogoji za razvoj turizma, toda ko opazujemo prizore, kot smo ga opisali, si nehote zažalimo, da bi pač nihče ne prišel k nam in drugod pripovedoval o naši »oli- k«...

Več higiene v naše lokale

Dogodek, ki ga bomo opisali, se je pred kratkim pripetil v sevnjski slaščičarni. Uslužbenec katastrskega ura- da v Sevnici si je zaželel peciva. Naročil je, kar mu je seveda najbolj ugajalo, tako imenova- ne rezine s kremo, kar je tudi kmalu dobil. Zaželelne rezine se je lotil z največjim tekom, toda žal se mu je tek ustavil že pri prvem grizljaju, kajti na rezini je opazil razmazarjene muho. Gost, nevarjen take ne- snage, vrne pecivo, nato pa mu slaščičar da drug, svež kos. Žal pa gost tudi tokrat ni imel sre- če, da bi naročeno rezino s te- kom pojedel. Bil je po prvem razočaranju razumljivo še bolj pazljiv in je tudi na drugi re- zini na kremi zagledal pajka.

Vprašamo samo, kje je sani- tarina inšpekcija, da ne vidi oziroma nadzoruje higieno v ta- kih lokalih, kjer si človek ven- dar le malokdaj lahko privošči kak zaželen približek.

Uslužbenec katastrskega urada Sevnica

Pogled na Brestanico

Upokoenci razpravljajo

Društva upokojencev so skupno z občinskimi odbori SZDL pri- pravila široka in konstruktivna posvetovanja o novem pokoj- ninskem zakonu — Pričakujemo prve predloge in spremembe predložene zakona o pokojni- nah. Odbori društev so se to- krat dobro pripravili, in poslali vabila vsem svojim članom, ta- ko da o, kot kaže, v razpravah sodelovalo nekaj tisoč ljudi.

Pa tudi v posameznih delov- nih kolektivih pripravljajo ob- širne razprave. Ta teden so imeli v Trbovljah razprave o osnutku zakona že v Strojni tovarni, Strojnem mizarstvu, sindikalni podružnici obrtnih delavcev in še drugih sindikal- nih organizacijah.

Vse kaže, da bodo razprave osvetlile nejasno plat javlje- nega zakona, in da bodo ob za- ključku razprav poslali okraj- nemu sindikalnemu svetu v Trbovljah vrsto pripomb.

Tako je prav. Kajti le na pod- lagi obširnega in vsestranskega razpravljanja bo moč zakona- da, jalcu vskladiti vse pripombe, ki bodo prihajale iz vseh krajev Jugoslavije, in koristne predlo- ge tudi upoštevale.

D O P I S U J T E

v „Zasavski tednik“

Boks je našel tudi v Vidmu-Krškem dokaj pristašev, zavoljo tega je pričakovati, da se bo ta športna dejavnost lepo razvijala

CE NE BODO DOBILI STROKOVNIH MOČI, BO DELO SE BOLJ OTEŽKOČENO

Kje dobiti pevovodje in režiserje?

NEKATERI PEVSKI ZBORI BODO POČASI PROPADLI, KER SO ŽE MESECE BREZ STROKOVNIH UČITELJEV — SLABO STOJE TUDI DRAMSKE DRUŽINE

Tale čas se mnoga delavsko-prosvetna društva ubadajo z izdelovanjem programov za novo sezono. Ubadajo pravimo zavoljo tega, ker bi radi sestavili bogate programe, pa že sedaj ne vedo, če jih bodo lahko izpolnili, samo zategadelj, ker nimajo strokovnih moči za posamezne sekcije.

»Svoboda« v Toplicah ima moški pevski zbor, ki je dokaj časa lepo uspeval in pripravljaj razen vsakoletnega celovečernega koncerta še več drugih pevske nastopov in pel ob vsaki občinski ali drugi slovesnosti. V zboru so ustanovili celo orkester, in tudi ta je navduševal ljubitelje petja ob mnogih priložnostih.

Zbor je na nekaterih tekmovalnih dosegel vidne uspehe in je bilo pričakovati, da se bo z dotokom mlajših moči še bolj izpopolnjeval. No, mladi ljudje so prišli, naenkrat pa se je zbor znašel pred dilemo: propasti. Prejšnji pevovodja je nehaj poučevati in odšel k zboru na Loke. Tedaj je zbor živel nekaj dolgih tednov. Rednih vaj ni bilo, pa tudi pevovodje ne. Končno je upravni odbor uspešno pridobil pevovodjo iz Ljubljane, ki pa je žal po nekaj mesecih odšel.

Spet so izostale vsakršne vaje. Sicer je zbor nastopil ob praznovanju občinskega festivala, pokazalo se je, da bo brez pevovodje počasi propadel. Ni nobenega dvoma, da je zbor brez pevovodje kot kovač brez klešč. In že ob takratnem nastopu se je pokazalo, da pevci ne gre tako, kot so želeli. Še danes zbor nima pevovodje. Ni čudno, če zbor verjetno ne bo mogel sestaviti programa za bodočo sezono, saj niti ne ve, če bo še lahko vadil. Prizadevanja upravnega odbora, da bi dobil pevovodjo so ostali brez uspeha. In sedaj ne bo čudno, če bo nekdanji vigrani zbor počasi propadel.

Ni tako samo pri tem društvu. V malone vsakem večjem

in manjšem kraju širom po Zasavju tožijo, da bi potrebovali pevovodje. V mnogih krajih. zlasti kmečkih vaseh, pa bi zbor radi ustanovili, a se spet ustavi ob iskanju pevovodje.

Zal so slabi izgledi, da bi ti zbori dobili strokovne moči. Kot je znano, se na ljubljanski Srednji glasbeni šoli šolajo le štirje dijaki iz Zasavja, in vprašanje je, če se bodo po končanem šolanju zaposlili v domačih krajih.

Podobno je z režiserji. Topliška »Svoboda« ima dobro moč, žal še študira, zategadelj mora

tovarišica vaditi vsako delo le ob poznih večernih urah, kar prav gotovo ne vpliva kdove kaj dobro na igralce in njo samo.

V podobnih škripcih je tudi loška »Svoboda«. In našli bi jih lahko še več. Društva pričakuje največjo pomoč od Zveze, ki je lani obljubila začeti z režiserskim tečajem. Prav gotovo bi samo na ta način društva iz Zasavja lahko dobila potreben kader, saj ljudi, ki bi bili sposobni za to delo, a jim žal manjka potrebnega znanja, v teh društvih ni malo. (V)

TABORJENJE PIONIRJEV IZ BREŽIC IN SENOVEGA

Zlati čas prostosti

V platnenih hišicah v prijaznih Mokricah je v dveh izmenah po 16 dni preživel 83 pionirjev prav veselo počitnice. Po vstajanju, jutranji telovadbi, urejanju šotorov in uni-

veslili popoldneva, ko so odšli na kopanje. Do Smidhenskih toplic pri Samoboru so se odpeljali z avtobusom. Kopanje je kar prehitro minilo. Nato so se šli igrali in sprehajali po oko-

Vajenci trboveljskega okraja so taborili v Poljanski dolini

V taboru »Rodu črnega diamanta«, ki je bil postavljen v Poljanski dolini, so prebili štirinajst lepih dni tudi vajenci iz trboveljskega okraja. Vsi so se počutili v tej prelepi dolini, ki jo je v svojih knjigah tako slikovito opisoval Ivan Tavčar, zelo prijetno. Mnogi so tokrat prvič spoznali lepote življenja pod platnenimi strehami, v obsejnih šumečih gozdov in prostiranih travnikov.

V času taborjenja so mladi Zasavčani napravili tudi več izletov v bližnjo in daljnjo okolico, kjer so si ogledali marsikaj. Med drugim so obiskali Skofjo Loko in tamkajšnji muzej NOV, znano partizansko vas Dražgoše, ki je bila med vojno do tal požgana, in rojstno hišo pisatelja Ivana Tavčarja. Pozabili tudi niso na njegovo posestvo na Visokem, tu so se še posebno zanimali za pisateljevo delovno sobico.

Kdo je kriv?

V Hrastniku že nad štiri leta deluje Glasbena šola, ki je pod vodstvom dobrega pedagoškega kadra in je v zadnjih letih s svojimi javnimi produkcijami pokazala lepe uspehe. Iz najboljših gojencev je bil sestavljen šolski mladinski orkester v Hrastniku, prav tako na Dolu pri Hrastniku; slednji je vključen v glasbeni odsek TVD »Partizana« in je s svojimi javnimi nastopi tudi pokazal lepe uspehe, za katere gre brez dvoma zahvala šolskemu vodstvu oziroma učiteljskemu glasbene šole v Hrastniku.

Vsi javni nastopi gojencev dokazujejo, da je pouk v šoli na ustrezni višini, vendar so nas rezultati ob koncu šolskega leta presenetili. Učenci violine, ki so bili ob zaključnih izpitih ocenjeni z dobrim ali prav dobrim uspehom, niso smeli prestopiti v višji razred, in to z uemeljivostjo, da niso predelali predpisane učne snovi. Tako ocenjevanje nas zelo čudi, predvsem pa postopek posameznih članov komisije, zaradi česar si zastavljamo vprašanje: Kdo pa je temu kriv? Zakaj so bili med šolskim letom nadzorni pregledi, če so sploh bili? Če je bila gojencem predpisana snov za predelavo, zakaj se potem šolsko vodstvo ali pa Svet za kulturo in prosveto pri obč. LO nista zanimala za pravočasno preskrbo potrebnih pripomočkov? Ali naj za takšne ne-

rednosti plačujejo račune otroci, ki so pri stvari povsem nedolžni in ki so s svojo marljivostjo dokazali da so zreli za napredovanje v višji razred?

Ce je bilo to delo enega samega člana komisije, kateremu mogoče ni bil všeč eden ali drugi pedagog, naj bi potem svet za prosveto in kulturo zadevo razčistil, kar starši prizadetih otrok upravičeno pričakujejo. Prizadeti otroci naj se ponovno pokličejo pred izpitno komisijo in naj se ocenijo po stvarno predelani učni snovi. Prepričani smo, da bo večina od njih zrela za napredovanje v višji razred.

Tudi izjava nekega pedagoga na šoli, da igranje v orkestru otrokom škodi, najbrž ne bo držalo, ker smo se prav glede tega vprašanja svoječasno zanimali pri vodstvu Glasbene šole v Hrastniku in dobili o tem vprašanju zadovoljivo odgovor. Na osnovi te izjave, in pa da se otroci z vajami, na katerih se vzporedi z obvezno učno snovjo na šoli, izpopolnjujejo v tehniki in v splošnem glasbenem znanju, je bil naš mladinski orkester na Dolu ustanovljen, v kar so privolili tudi starši teh otrok. Prepričani smo, da sodelovanje otrok v našem mladinskem orkestru ne škodi pouku, če pa šolsko vodstvo pri tem vztraja, smo pripravljeni prenehati z delom tega orkestra.

Končno naj omenimo še to, da je bilo tako ocenjevanje velik moralen udarec našim otrokom in je storjeno krivico čimprej popraviti, da se otrokom vrne veselje do glasbenega pouka. Prizadeti starši.

Priljubljena planinska postojanka na Kumu ni nobene nedelje brez obiskovalcev. Pa tudi med tednom so v poletju prihajali delovni ljudje iskat sem gori r azvedrila

vanju so bile dopoldne še razne športne igre v taborišču ali v gozdu, prirejeni pa so bili tudi izleti v bližnjo in daljnjo okolico. Vsi pa so se še posebno

lici. Tudi šahirali so prav pridno, nekateri pa so v tem času prebrali tudi precej knjig.

Ko se je spustila nad tabor noč, je zagorel taborni ogenj, ob katerem so pionirji vsakokrat pripravili tudi pisan kulturni spored. Vsem so bile še posebno priljubljene partizanske in narodne pesmi. Veselja in petja je bilo le še enakomerne korače stražarjev-pionirjev. Skoro vsi so radi stražili, le nekaterim je bilo malce čudno pri arcu, ko so slišali počasno skovitanje sov, skakanje razigranih veveric in oglašanje polhov.

Tudi nočni pohod so izvedli. Taborniki so odšli v dveh skupinah v gozd, le straža je ostala v platnenem naselju. Kako je utripalo srce nekaterim, ko so v največji tišini hodili po temnem gozdu! Seveda se je marsikdo tudi spotaknil ali udaril, vendar — zveza je ostala. Nihče ni spustil svojega tovariša spredaj, kajti drugače ne bi znal naprej poti.

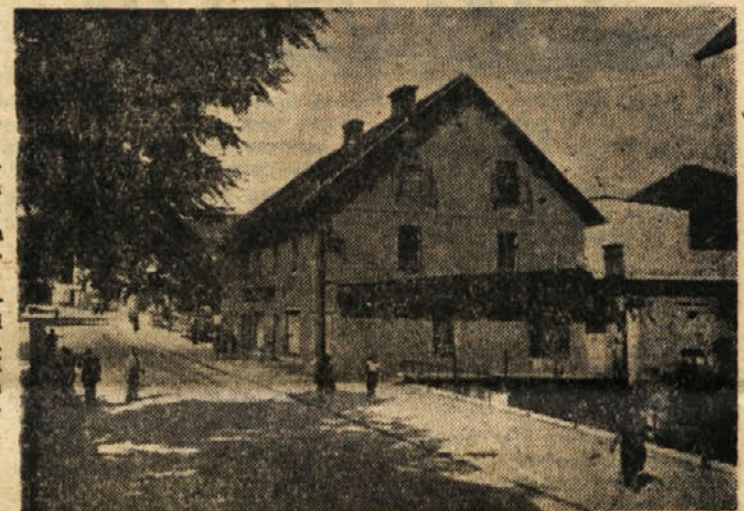
Letos je DPM Brežice že drugič priredilo taborjenje. To delo bo vsekakor treba nadaljevati. Lani je letovala samo ena desetdnevna izmena, letos pa sta bili že dve s precej večjim številom udeležencev. Tudi povezava z DPM na Senovem se je pokazala zelo koristno. Tako se bodo društva medsebojno spoznavala, pionirji pa bodo navezali osebne stike, ki bodo trajni. Razen denarnih pomoči DPM iz Brežic in Senovega so za to taborjenje prispevali potrebna sredstva tudi nekateri drugi forumi. Vsem tistim, ki so kakor koli pomagali pri organiziranju taborjenja, se po tej poti najlepše zahvaljujemo. Najlepše plačilo pa naj bo vsem zavest, da so s svojim delom in denarni pomočjo pripravili pionirjem veselo počitnice, katerih se bodo tudi pozneje radi spominjali.

Akademija slepih na Senovem

Pred nedavnim so slepi tovariši iz Stare Loke priredili na Senovem zelo uspešno prireditve, ki jo je občinstvo s Senovega in Brezance obiskalo polnoštevno.

Akademija je bila prirejena v počastitev 10. obletnice ustanovitve Zveze slepih Jugoslavije. Glasbeni in pevski del kakor tudi posamezne recitacije so bile podane tako lepo, da so bili poslušalci v resnici hvaležni slepim tovarišem za užitek, kar so dokazali tudi z nenehnim ploskanjem.

Po končani akademiji se je prireditelj v imenu senovske občine in DPM zahvalil predsedniku občine tov. Karel Sterban in izrekel željo, da se slepi tovariši še kdaj oglasijo v kraju.

Tele hiše, ki jo vidite na sliki ni več. Oni dan so jo podrl. Delavski dom je zdaj bolj viden

Rešitev magičnega kvadrata iz 34. številke

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz predzadnje številke našega tednika se glasi (vodoravno in navpično): 1. slak, 2. Liza, 3. azil, 4. kalo.

Zreb je prisodil prvo nagrado Danijelu Marnu, učencu I. razreda nižje gimnazije, pošta Zagorje ob Savi, Kopališka 3 — drugo nagrado za rešitev uganke pa dobi po odločitvi Zreba Romana Plaznik, učenka III. razreda osnovne šole, pošta Hrastnik 47. Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim marljivim rešiteljem uganke za njihovo pošto in pozdrave prisrčna hvala.

Uredništvo

Nov nagradni magični kvadrat za pionirje

BESEDE (vodoravno in navpično): 1. druga beseda za našo zemljo; 2. del kravjega telesa;

3. redko moško ime; 4. domača žival.

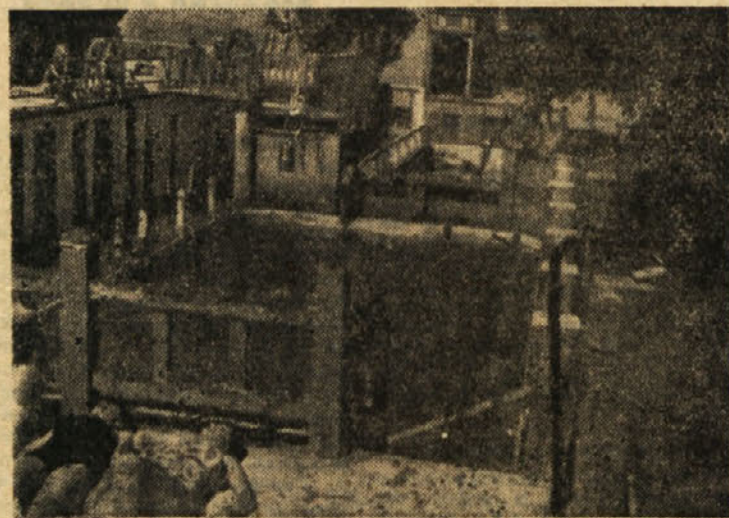
	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

CRKE: EEEEE, II, LL, MM, S, TT, VV.

Pravilno rešitev nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 9. septembra, popoldne. Dva izžrebana bosta dobila za pravilno rešitev magičnega kvadrata lepo mladinsko knjigo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poln svojega imena in priimka razred šole, ki ste jo letos obiskovali, nadejate pošto in kraj, kjer ste doma.

Uredništvo

Na izlakah je bilo v teh mesecih vsak dan na desetine kopalcev. Zal tudi letos ni bilo kopalnice tako urejene, kot so ljubitelji vodnega športa želeli. To pa je seve razumljivo, ker tik ob tem kopalšču gradijo nov, sodoben plavalni bazen in prihodnje leto se bodo kopalci lahko že v njem osvežili

Za las je manjkalo, in njegova grešna, hudo-bije polna duša bi bila stopila na prag večnosti, ali tudi to pot mu je bilo prizanešeno.

Cigan stopi iz gošče in na mah odreže z nožem jermen, ki je Petra pripeljal na vejo, ter ga prestreže v roke. Kmalu se Peter zbrihta in voda v bližnjem potoku, kamor ga pelje cigan, ga popolnoma osveši.

Peter je hotel, da ga cigan odvede na njegov grad, ali to ni bilo mogoče, kajti krog gradu je mrgolelo Turkov. Zatorej sta se rajši odpravila v podzemeljsko jamo, ki leži nad Krko, skrita nepoklicanim očem. Gredoč je cigan pripovedoval, da je med Turki, ki pustošijo deželo kranjsko, tudi Jurij, Markov sin, katerega je Peter prodal.

Kako poldrugo uro od Stične, prav nad izvirom Krke, je skrit v skalovju vhod v veliko podzemeljsko jamo, ki je bila v nekdanjih časih okoli bivačim stanovalcem pribežališče in zavetje pred Turki.

V jami je ležalo za tri vasi ljudi. Veliko ognjev je gorelo in črne oboke ter kamniti strop, okoli njih pa so posedali kmetje.

Med mnogimi ognji, pri katerih so kuhali ali samo grel se posamezni ljudje, bil je posebno velik ogenj najbližji pri vhodni luknji.

Okoli tega velikega ognja se je zbralo vojakov veliko krdo, razne starosti: ta mladenič, ta mož srednje starosti, ta stari kraj groba. Besedovali so o težavnem življenju, ki jim ga zagrenjujejo še Turki.